

مذکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز ۵ شنبه ۲۲ اسفندماه ۱۳۴۲

فهرست مطالب:

- ۱- تصویب صورت مجلس .
 - ۲- تقدیم سه فقره لایحه بوسیله آقای نخست وزیر .
 - ۳- طرح و تصویب دو فوریت و طرح فی المجلس
 - ۴- طرح و تصویب وزارت اطلاعات .
 - ۵- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه
- مجلس ساعت ده صبح برپاست آقای مهندس عبدالله ریاضی تشکیل گردید .

۱- تصویب صورت مجلس

- رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .
(شرح زیر قرائت شد)
غائبین با اجازه - آقایان : مهندس کیا - فیصلی -
بالاخانلو - مهندس برومند - بهادری - پرویزی - حسینی - کورس -
سعیدوزیری - رجائی - سرتیپ پور - دکتر مین - دکتر صالحی .
غائبین بی اجازه - آقایان : مهرزاد - امینی خراجی -
مبارکی - مهندس مجتهدی .
غائبین مرخص - آقایان : دکتر سام - تیمسار سرلشکر
همايونی .
رئیس - نسبت به صورت جلسیه قبل نظری نیست ؟
آقای دکتر عدل طباطبائی .
دکتر عدل طباطبائی - در چاپ عرایض بنده اشتباهاتی
شده که به تندنویسی خواهم داد .
رئیس - اصلاح میشود - آقای جاوید .
جاوید - چند کلمه هم در عرایض بنده اشتباهات
چاپی هست که به تندنویسی میدهم .
رئیس - اصلاح میشود آقای زهتاب فرد .
زهتاب فرد - در عرایض بنده هم چند اشتباه چاپی هست
که میدهم به تندنویسی .
رئیس - اصلاح میشود . آقای خواجه نوری .
خواجه نوری - بنده هم اگر اجازه بفرمائید در
عرایض چند کلمه اشتباهات چاپی دارد که اصلاح میکنم و
به تندنویسی میدهم .
رئیس - اصلاح میشود - آقای رام بد .
رام بد - چند اصلاح عبارتی هست که به تند نویسی
میدهم .
رئیس - اصلاح می شود . دیگر نظری نیست ؟

(اظهاری نشد) صورت جلسه قبل تصویب میشود .
آقای صفی پور .

صفی پور - يك فقره شكایت است كه تقدیم مقام ریاست میکنم .

رئیس - آقای کبیری .

کبیری - باز هم شکایتی از رئیس جنگلداری ایلام تلگرافی واصل گردیده است كه عیناً تقدیم مقام ریاست میگردد استدعا دارد مقرر فرمائید اقدام فوری بمنظور رفع تعدی و جلوگیری از اجحافات این قبیل مأموران بعمل آید . یکی هم خرده مالکین رضا آباد مهران دادخواستی تقدیم نموده اند كه چون از نظر تحبیب آنان و عمران آبادی آنسامان حائز اهمیت میباشد تقدیم مقام ریاست میگردد و استدعا دارد مقرر فرمائید نسبت باین موضوع اقدام مؤثر و فوری مبذول دارند .

رئیس - آقای صائب .

صائب - چند فقره شكایت رسیده تقدیم مقام ریاست میکنم با توجه باینكه این شكایت ها مربوط باین چندروزه تشكيل دولت نیست .

رئیس - آقای بدر صالحیان .

بدر صالحیان - شكایتی است از طرف اهالی بانه راجع بفرمانداری كه تقدیم می كنم .

رئیس - آقای مكي فيصلی .

مكي فيصلی - چند فقره شكایت است كه تقدیم می كنم .

رئیس - آقای مهندس صائبی .

مهندس صائبی - تقاضائی از طرف كارمندان ملایر رسیده كه البته در بالایش نوشته اند شما را بقدر آن قسم میدهم كه این شكایت را بخوانید بنده تقدیم مقام ریاست می كنم .

رئیس - آقای روستا .

روستا - شكایتی است راجع به مالك و مستأجر ساكنین سرچشمه ، شاه آباد ، نادری ، اسلامبول و لاله زارنو كه عیناً تقدیم مقام ریاست می كنم .

رئیس - آقای دكتر مهذب .

دكتر مهذب - دو شكایت در دو مورد مختلف است كه تقدیم می كنم .

رئیس - آقای حشمتان .

حشمتان - شكایتی است از اهالی بستان آباد تبریز كه تقدیم میکنم .

رئیس - آقای البرزی .

البرزی - شكایتی از مسجد سلیمان رسیده تقدیم میکنم .

رئیس - آقای تبریزی .

تبریزی - شكایتی است از طرف اهالی تكاب راجع به شهرداری تقدیم مقام ریاست میکنم .

۲ - تقدیم سه فقره لایحه بوسیله آقای نخست وزیر

رئیس - وارد دستور میشویم آقای نخست وزیر

فرمایشی دارید بفرمائید .

نخست وزیر (حسنعلی منصور) - بنده از جناب آقای

رئیس مجلس شورای ملی و نمایندگان محترم مجلس در اجرای برنامه دولت استدعا دارم كه لوایحی كه اصول آن به تصویب نمایندگان محترم رسیده و اجازه فرمودند كه دولت در تشكيل وزارت اطلاعات و وزارت آب و برق و وزارت آبادانی و مسكن اقدام بكنند و تعهد شده بود كه در اولین جلسه بعد از رأی اعتماد بدولت لوایح مزبور

تقدیم مجلس شورای ملی بشود . افتخار دارم كه این سه لایحه را با قید دوفوریت تقدیم ریاست محترم مجلس شورای ملی

بكنم این بهترین نمونه ای است كه دولت توجه دارد كه وقتی نمایندگان محترم مجلس اصول كارهای دولت را تأیید و تصویب میفرمایند و دولت را برای اجرای برنامه های مترقی و تحول عمیقی كه در مملكت بوجود آمده است تأیید میفرمایند دولت در اسرع وقت به مشكلات مردم

رسیدگی بكنند و سازمانها و تشكیلات و احتیاجاتی كه منطبق با اجرای این هدفها باشد هر چه زودتر عمل كند این است كه بنده افتخار دارم كه این سه لایحه را با قید دوفوریت تقدیم ریاست محترم مجلس شورای ملی بكنم (احسنت) .

۳ - طرح و تصویب دوفوریت و طرح فی المجلس لایحه تأسیس وزارت اطلاعات

رئیس - فوریت لایحه تأسیس وزارت اطلاعات

كشور مطرح است قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

بناحت مقدس مجلس شورای ملی

بمنظور آگاه ساختن مردم از اجرای پیرنامه های اقتصادی و اجتماعی كشور و تقویت حس وطن پرستی و ملیت افراد و جلب همکاری مردم با سازمانهای دولتی و شناساندن

فرهنگ و تمدن ایران بمردم جهان و تمرکز کلیه امور و وسایل و سازمانهای هدایت و ارشاد افكار عمومی و جلوگیری از تشتت در تنظیم و اجرای برنامه های انتشاراتی و تبلیغاتی در داخل و خارج كشور و تمرکز آن در يك سازمان و نظارت در امور مربوط به تهیه و توزیع فیلم و تبلیغات سمعی و بصری و اجرای قانون مطبوعات لایحه تأسیس وزارت اطلاعات

كه قبلاً ضمن برنامه دولت با استحضار رسیده و مورد تأیید قرار گرفته است در ماده و يك تبصره تقدیم میشود و تقاضای تصویب آنرا با قید دوفوریت دارد .

نخست وزیر - حسنعلی منصور

لایحه تأسیس وزارت اطلاعات

ماده ۱ - بمنظور شناساندن تمدن و فرهنگ كشور و هدایت افكار عمومی و تمرکز کلیه امور و وسائل تبلیغاتی و انتشاراتی وزارت اطلاعات با تشكیلات لازم برای انجام وظائف اساسی زیر تأسیس میشود :

الف - تهیه و اجرای برنامه های انتشاراتی و تبلیغاتی دولت در داخل و خارج كشور .

ب - بهره برداری از فرستنده های رادیو و تلویزیون در كشور .

پ - نظارت در امور مربوط به فیلم سینما و نمایش .

ت - تهیه و توزیع فیلمهای مستند و خبری .

ث - انجام تبلیغات سمعی و بصری وزارتخانه ها و سازمانهای دولتی .

ج - اجرای قانون مطبوعات .

چ - اداره امور مربوط به توزیع آگهی های دولتی تبصره - وزارت اطلاعات مكلف است حداكثر ظرف

سه ماه پس از تاریخ تصویب این قانون آئین نامه لازم برای اجرای وظائف مذکور در بند پ را تهیه و برای تصویب هیئت وزیران تقدیم نماید . مادام كه آئین نامه مذکور به تصویب هیئت وزیران نرسیده است نظارت امور فیلم سینما و نمایش طبق مقررات موجود اجرا خواهد شد .

ماده ۲ - مجموع وظایف و اختیارات اداره كل انتشارات و رادیو و وزارت اطلاعات و اگذار میشود . و کلیه كاركنان و بودجه و دارائی و تعهدات اداره مزبور بوزارت اطلاعات منتقل میگردد .

ماده ۳ - سه ماه پس از تصویب این قانون کلیه وظائف

محوله بوزارت كشور و سایر وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی در قانون مطبوعات در تهران و شهرستانها بعد از وزارت اطلاعات و اگذار میشود .

ماده ۴ - ماده دوم قانون تمرکز و توزیع آگهی های دولتی مصوب ۱۳ تیر ماه ۱۳۳۶ باین شرح اصلاح میشود :
مؤسسات و سازمانهای دولتی و وابسته بدولت در

شهرستانهاییكه ادارات وزارت اطلاعات وجود دارد آگهیها را برای چاپ و انتشار در جرايد كثیر الاكثار محلی مستقیماً با اداره نامبرده در محل ارسال میدارند و در شهرستانهاییكه وزارت اطلاعات وجود ندارد كمیسیوني مرکب از فرماندار رئیس دادكستری و رئیس دارائی با نمایندگان آنها تشكيل و با در نظر گرفتن وضع روزنامه های محلی آن قسمت از آگهیها را كه امکان انتشارشان در جرايد محلی میسر است در محل چاپ و منتشر مینماید و بقیه را برای درج و انتشار در روزنامه های كثیر الاكثار تهران بوزارت اطلاعات ارسال خواهند داشت فرمانداری ها مكلفند صورت جلسه كمیسیون را برای اطلاع وزارت اطلاعات ارسال دارند .

ماده ۵ - چاپخانه سازمان مرکزی شرکها وابسته بوزارت اقتصاد با کلیه دارائی آن بوزارت اطلاعات منتقل میشود .

ماده ۶ - از تاریخ تصویب این قانون تأسیس و اداره فرستنده های رادیو و تلویزیون در انحصار دولت میباشد برنامه های تلویزیونی موجود غیر دولتی تابع مقرراتی خواهد بود كه از طرف وزارت اطلاعات وضع میشود .

ماده ۷ - آئین نامه های اجرائی این قانون توسط وزارت اطلاعات تهیه و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجرا گذارده میشود .

ماده ۸ - دولت مأمور اجرای این قانون است .

رئیس - فوریت اول این لایحه مطرح است نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) بنابراین بفوریت اول این لایحه رأی میگیریم خانمها و آقایان بفرمایند كه با فوریت اول این لایحه موافقت خواهند میكنم قیام فرمایند (اكثر برخاستند) تصویب شد فوریت دوم لایحه مطرح است آقای فخر طباطبائی بفرمائید .

فخر طباطبائی - عرض كنم بنده از اینکه دولت جناب آقای منصور با سرعتی كه انتظار میرفت لوایحی كه

لازم هست تنظیم کردند کمال تشکر را بشوید خودم دارم ولی مطلبی را که بنده میخواستم عرض کنم با اینکه شخصاً معتقدم که بایستی حداکثر اغتنام فرصت در کار مملکت بعمل بیاید و اوضاعی فراهم شده برای این دولت که باید حداکثر استفاده از این ثبات و امنیت واقعی و حقیقی که ایجاد شده برای پیشرفت بر نامه های دولت بعمل بیاورد ولی عرایضی که میکنم از اینجهت است که مجلس هم در مقابل لوایح دولت وظیفه غور و بررسی دارد حتی بنده بخاطر دارم که لایحه سپاه بهداشت هم که با دو فوریت آمد و از لوایحی بود که مورد کمال علاقه ملت ایران بود شخص جناب آقای منصور که آنوقت لیدر اکثریت بودند و خیلی خوشوقتیم حالا با دولت جدیدشان که هر کدام از قیافه ها را که میبینم شاد میشویم فکر کردند که باید برای مجلس یک فرصت غورو بررسی باشد البته هر اندازه هم که لایحه مفید باشد مجلس هم وظیفه دارد در آن لایحه دقت و بررسی خودش را بعمل بیاورد لایحه وزارت اطلاعات و لایحه ای که راجع به ساویمان آن خواهند داد اصولش با اتفاق آراء ضمن رأی اعتمادی که به دولت جناب آقای منصور داده شده به تصویب رسیده و مخالفتی از آن جهت ندارم و خیلی هم ضرورت دارد حتی اگر به وزیر اطلاعاتش هم فکر بسکنیم اکثر بلکه همه آقایان کمال ارادت را با ایشان دارند و در کارها نیکو داشته اند همیشه با کمال صمیمیت و وظیفه شان را انجام داده اند فقط عرایض بنده از این جهت بود و حتی وضع زمان را هم امکان زمان را هم جناب آقای منصور در نظر داریم که دولت جناب عالی در وقتی است که نزدیک به فروردین و تعطیلات فروردین است از طریقی لایحه بودجه هم باید بیاید به مجلس و آن هم وقت زیادی لازم دارد ما تمام این جهات را در نظر داریم و خیلی هم دلمان میخواهد که در کار شما تأخیری نشده باشد ولی چیزی که هست دو فوریت این لایحه این فرصت را از مجلس میکیرد و مجلس نمیتواند آن مذاقه نظری را که لازم است در این لایحه بعمل بیاورد بنده معتقد هستم که اگر خیلی هم آقای منصور ضرورت میبینند که این لایحه با دو فوریت باشد لااقل صورتی باشد که بعداً نمایندگان بتوانند اگر در عمل مشاهده کردند که بعضی از موادش محتاج به تجدید نظر است این امکان برایشان فراهم باشد و اگر هم مقتضی بدانند

با همان فوریت اول برود به کمیسیون و بنده شخصاً عقیده دارم که اصول آئین نامه ای و اصول شور و غور که در مجلس لازم است بایستی در هر حال محفوظ باشد و این هم جناب آقای منصور برای اولین بار است البته بعد از اینکه دولت شما لوایحی در بعد از فروردین آورد ما برای اولین بار این را عرض میکنیم که با این کیفیت نمیتوانیم موافقت بکنیم که لایحه ای بدون اینکه غور و بررسی کافی از طرف مجلس شده باشد و بدون اینکه به کمیسیونها برود و بدون انجام وظایفی که نمایندگان دارند درباره آن لایحه اظهار کنند این بود بطور خلاصه عرایض بنده و بیش از این مصدع وقت آقایان نمیشوم.

رئیس - آقای حاذقی موافقت بفرمائید.

حاذقی - عمل نمایندگان محترم همیشه زائیده و منبعث از عقیده و ایمان و نظر معنوی آنها است باین معنی که در برابر نظرات و مطالبی که صحت و آمار کمی آنها تمام معنی مورد توجه هست و همه عقیده دارند که آنچه لازم بوده مطالعه و بررسی شده از طرف تقدیم کنندگان لایحه فکر شده بررسی شده و توجه شده و قبلاً هم نمایندگان محترم با اتفاق آراء اصابت نظر و فکر دولت را تأیید کردند من فکر میکنم قبول کردن دو فوریت لایحه برای ما تمام معنی یک کار سهل و آسان و مطابق با وجدان و عقیده ما است (صحیح است) بدیهی است اگر خدای نکرده مجالی برای اندک سوء ظنی بود که اگر تعدیلی در لایحه نشود منافعی از ملت فوت میشود. بلانکه ای از نظر دور میماند یا خدای نکرده حتی تضییع میشود یا مصلحتی مرعی نمیشود فرض و واجب بود که همانطور که همکار محترم جناب آقای فخر طباطبائی فرمودند تمام این مطلب را رعایت میکردیم اما گاهی مطلب باندازه ای بدیهی و ضروری و روشن است که با اینکه دو فوریت نباشد و حتی خود ما پیشنهاد میکنیم فی المجلس طرح بشود وجدان ما بطور قاطع حکم میکند که ما یک کار صدر در صحیح میکنیم و منفعتی از ملت فوت نمیشود (صحیح است) هیچ مجالی برای اندک سوء ظنی در کار نیست عبارتی که در این لایحه هست بطوریکه در جلسه خصوصی هم بگوش ما رسید شنیدیم معلوم شد که تمام توجهات با وضع جامع الاطراف این لایحه تهیه شده و تمام نظرانی که بوده مورد توجه قرار گرفته خاصه اینکه شخص جناب آقای نصر الله معینیان سالها با کمال سادگی

و با کمال تواضع و با کمال وظیفه شناسی بصورت یک نمونه ای از وظیفه شناسی در امور اداری و مصلحت ملی انجام وظیفه کرده اند (صحیح است) ایشان در تهیه طرح مواد لایحه قانونی دخالت و مباشرت داشته اند و شخص جناب آقای نخست وزیر با توضیحاتی که فرمودند بما اطمینان دادند که ساعات زیادی روی تهیه این لایحه وقت صرف شده و برای بکار بردن کلمات توجه شده که منظور صحیح دولت در قالب این لایحه گنجانیده شود به علاوه مجال خواهیم داشت که بایش بینی یک تبصره ای یا یک ماده ای در قسمت آخر این لایحه یکسکال مهلت بدهیم که قانون بطور آزمایش اجرا بشود و اگر در ضمن عمل یک نقض یا نارسائی و کمبودی از نظر معنا داشت بتوانیم بعد از یکسال با نظر دولت و مجلس تطبیق و تلفیق و تکمیل بکنیم بنا بر این فکر میکنم همکاران محترم همانطور که عرض کردم یک کار اصولی و صحیح میکنند که با دو فوریت لایحه و همچنین طرح لایحه در مجلس نظر موافق اعلام بکنند که همان گونه که ما سه شب پیش دولت را مورد تأیید و پشتیبانی قرار دادیم و انعکاسش بطوریکه باطبقات مختلف و افکار علاقه مواجده هستیم دیدیم بسیار مطلوب بود (صحیح است) با تصویب این لایحه هم نشان بدهیم که با نظر دولت با فداکارانه و سازندگی دولت همراه هستیم من یک نکته ای میخواهم عرض کنم که افکار عامه امروز متوجه این وزارتتی است که الان نمایندگان محترم بآن رأی میدهند زیرا این وزارتخانه وظیفه سازندگی فکری عقیده و ایمان ملت را دارد و همه ملت امروز تشنه یک اصلاحات معنوی و ایمان و عقیده های اجتماعی هستند که این وزارت نقش بزرگی در اجرای این منظور خواهد داشت بدیهی است که تصویب و تأیید مجلس وزیر این وزارت را تأیید و تشویق مینماید که با همان ایمان قاطع و قش را صرف کند که چطور عقیده و ایمانی که همه ما عاشق و خواهان آن هستیم از نظر مذهب و خدانشناسی و توجه به فضایل اخلاقی در ملت تقویت بکنند همین دیر و زود بود که دیدیم روزنامه های عصر نوشته بودند که جوان ایرانی در انتظار چوبه دار هستند این برای هر ایرانی یک جریحه ای است که چرا افراد ایرانی امروز سر و کارشان بلچوبه دار باشد بجای اینکه در سازندگی ملت شرکت بکنند.

رئیس - آقای حاذقی در فوریت لایحه صحبت بفرمائید.

حاذقی - بنا بر این وزارتتی که الان لایحه ای را تصویب میکنیم میخواهد افکار ملت را متوجه بکنند که اینها همه در سازندگی ملت شرکت کنند نه در اینکه فسادی مرتکب بشوند که سر و کارشان با چوبه دار بشود من اطمینان دارم که همه آقایان با ایمان بدان لایحه رأی موافق میدهند هم به دو فوریتش و هم بطرح آن (صحیح است).

رئیس - بنا بر این بفروریت دوم این لایحه رأی میگیریم خانم ها و آقایانسی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد بانزده نفر از خانم ها و آقایان نمایندگان پیشنهاد کرده اند که لایحه فی المجلس مطرح بشود بنا بر این فوریت سوم لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بفروریت سوم خانم ها و آقایان که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد لایحه مطرح است قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱ - بمنظور شناساندن تمدن و فرهنگ کشور و هدایت افکار عمومی و تفریح و تفریح امور و وسائل تبلیغاتی و انتشاراتی وزارت اطلاعات با تشکیلات لازم برای انجام وظائف اساسی زیر تاسیس میشود:

الف - تهیه و اجرای برنامه های انتشاراتی تبلیغاتی دولت در داخل و خارج کشور.

ب - بهره برداری از فرستنده های رادیو و تلویزیون در کشور.

پ - نظارت در امور مربوط به فیلم سینما و نمایش.

ت - تهیه و توزیع فیلمهای مستند و خبری.

ث - انجام تبلیغات سمعی و بصری وزارتخانه ها و سازمانهای دولتی.

ج - اجرای قانون مطبوعات.

چ - اداره امور مربوط به توزیع آگهی های دولتی.

تبصره - وزارت اطلاعات مکلف است حداکثر ظرف سه ماه پس از تاریخ تصویب این قانون آئین نامه لازم برای اجرای وظائف مذکور در بند پ را تهیه و برای تصویب هیئت وزیران تقدیم نماید. مادام که آئین نامه مذکور به تصویب هیئت وزیران نرسیده است نظارت و امور فیلم سینما و نمایش طبق مقررات موجود اجراء خواهد شد.

ماده ۴ - مجموع وظائف و اختیارات اداره کل انتشارات و رادیو به وزارت اطلاعات واگذار میشود و کلیه کارکنان و بودجه و دارائی و تعهدات اداره مزبور بوزارت اطلاعات منتقل میگردد.

ماده ۳ - سه ماه پس از تصویب این قانون کلیه وظائف محوله بوزارت کشور سایر وزارتخانهها و مؤسسات دولتی در قانون مطبوعات در تهران و شهرستانها بعهده وزارت اطلاعات واگذار میشود.

ماده ۳ - ماده دوم قانون تمرکز و توزیع آگهی های دولتی مصوب ۱۳ تیرماه ۱۳۳۶ باین شرح اصلاح میشود: مؤسسات و سازمانهای دولتی وابسته بدولت در شهرستان هائیکه ادارات وزارت اطلاعات وجود دارد آگهی ها را برای چاپ و انتشار در جراید کثیرالانتشار محلی مستقیماً بداره نامبرده در محل ارسال میدارند و در شهرستانهاییکه وزارت اطلاعات وجود ندارد کمیسیونی مرکب از فرماندار رئیس دادگستری و رئیس دارائی یا نمایندگان آنها تشکیل و بادر نظر گرفتن وضع روزنامه های محلی آن قسمت از آگهی ها را که امکان انتشارشان در جرائد محلی میسر است در محل چاپ و منتشر مینماید و بقیه را برای درج و انتشار در روزنامه های کثیرالانتشار تهران بوزارت اطلاعات ارسال خواهند داشت فرمانداری ها مکلفند صورت جلسه کمیسیون را برای اطلاع وزارت اطلاعات ارسال دارند.

ماده ۵ - چاپخانه سازمان مرکزی شرکتهای وابسته بوزارت اقتصاد با کلیه دارائی آن بوزارت اطلاعات منتقل میشود.

ماده ۶ - از تاریخ تصویب این قانون تأسیس و اداره فرستنده های رادیو و تلویزیون در انحصار دولت میباشد بر نامه های تلویزیونیهای موجود غیر دولتی تابع مقرراتی خواهد بود که از طرف وزارت اطلاعات وضع میشود.

ماده ۷ - آئین نامه های اجرایی این قانون توسط وزارت اطلاعات تهیه و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجراء گذارده میشود.

ماده ۸ - دولت مأمور اجرای این قانون است.

رئیس - کلیات لایحه مطرح است. آقای ریگی مخالفید یا موافق؟

ریگی - موافقم.

رئیس - آقای دکتر رهنوردی.

دکتر رهنوردی - موافقم.

رئیس - در صورتیکه مخالفی نیست بورود در شور مواد رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده اول قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۱ - بمنظور شناساندن تمدن و فرهنگ کشور و هدایت افکار عمومی و تمرکز کلیه امور و وسائل تبلیغاتی و انتشاراتی وزارت اطلاعات بانسکیلات لازم برای انجام وظائف اساسی زیر تأسیس میشود:

الف - تهیه و اجرای برنامه های انتشاراتی و تبلیغاتی دولت در داخل و خارج کشور.

ب - بهره برداری از فرستنده های رادیو و تلویزیون در کشور.

پ - نظارت در امور مربوط به فیلم سینما و نمایش.

ت - تهیه و توزیع فیلمهای مستند و خبری.

ث - انجام تبلیغات سمعی و بصری وزارتخانه ها و سازمانهای دولتی.

ج - اجرای قانون مطبوعات.

چ - اداره امور مربوط به توزیع آگهی های دولتی.

تبصره - وزارت اطلاعات مکلف است حد اکثر ظرف سه ماه پس از تاریخ تصویب این قانون آئین نامه لازم برای اجرای وظائف مذکور در بند پ را تهیه و بپس از تصویب هیئت وزیران تقدیم نماید. مادام که آئین نامه مذکور بتصویب هیئت وزیران نرسیده است نظارت امور فیلم سینما و نمایش طبق مقررات موجود اجراء خواهد شد.

رئیس - راجع به ماده اول آقای رامبد مخالفید؟ بفرمائید.

رامبد - عرض بنده بصورت مخالفت در واقع بکثرت موافقت مشروطی است و به آقایان موافقین هم مجال صحبت خواهد داد گویا در ماده اول ممکن است در قسمت کلیات صحبت بشود من از دولت این تقاضا را دارم که دو اصل را در اجرای این قانون توجه بفرمایند و برای اینکه وقت تضییع نشود تقدیم تبصره یا اصلاح موادی نخواهد شد از جناب آقای وزیر مربوطه استدعا دارم اینجا با توضیح و تفسیری که خواهند فرمود وضبط در صورت جلسه

خواهد شد موضوع را تأیید فرمایند که رفع نگرانی احتمالی و موجب راحتی خیال خواهد بود این دو مطلب همانطوریکه در برنامه دولت اشاره شده یکی عبارت از این است که در هیچ يك از مواد این قانون در موقع اجراء یا مواد آئیننامه ای که بعداً مطرح خواهد شد نظارت بر دستگاههای خصوصی ضمن توجه به تمام نکاتی که برای مصلحت مملکت و تنویر افکار لازم است صدمه ای به سرمایه گذاری خصوصی نشود

برای اینکه هر گونه امری که در حال حاضر تولید سوء تفاهم برای سرمایه گذاران بکند صدمه ای هست به برنامه های خود جناب آقای نخست وزیر ولی در عین حال بهیچ عنوان برای اجرای مواد این لایحه یا مواد آئین نامه هائی که تنظیم میشود معاملاتی با اشخاص بعنوان اینکه چون استفاده از تلویزیون دیلتصل بدولت است بدستگاههای موجود نباید بشود چون در همین چند لحظه ای که لایحه مطرح بود دوستان و همکاران محترم دو موضوع را متناقض با یکدیگر بحث میکردند یکی اظهار میکرد چند سال

قبل لایحه ای گذشت از مجلس شورای ملی امتیازی به شخصی داده شد سرمایه گذاری کرد حالا اگر قرار بشود که طوری برای او مضیقه فراهم بکنند این خود لطمه ای است به اصل سرمایه گذاری دیگری میگفت غیر ممکن است از این لایحه چنین استفاده بشود بعنوان اینکه دیگر استفاده نخواهد داشت با چند برابر قیمت تأسیسات شخصی او را بخرند در هر حال من چون یقین دارم و با اطمینان کاملی که به طرز عمل دولت و شخص وزیر مربوطه هست هیچیک از اینها نخواهد بود ولی چون اصولاً قانون بر اساس اعتماد به فرد معین تصویب نمیشود قانون باید طوری باشد که بدست هر مجری سپرده شود جز اجرای آن انحرافی نتواند حاصل بکند پس اگر وزیر مربوطه لطف بفرمایند و این دو موضوع را توجه و توضیح بفرمایند بنده کاملاً موافقم با این لایحه (احسنت).

رئیس - آقای دکتر الموتی.

دکتر الموتی - موافقت بنده با این لایحه از این جهت است که می بینم اولین لایحه ای که دولت جناب آقای منصور به مجلس تقدیم کرده است يك لایحه ای است در ایجاد هماهنگی در سازمانهای مختلف مملکتی (صحیح است) و ما خوشوقت هستیم که دولت جدید بوظایف خود طوری

آشنا است که بگفته های چند شب قبل خودش همانطور که در برنامه دولت منعکس بوده بفوریت و سرعت عمل میکند (صحیح است) ایجاد هماهنگی در این دستگاههای تبلیغاتی و اطلاعاتی مملکت بنظر من یکی از کارهای بسیار ضروری و فوری و حساس است (صحیح است) چون بنده خودم روزنامه نویس هستم و با این سازمان سروکار دارم میتوانم در این مورد اطلاعاتی بعرض همکاران عزیز برسانم که با خیال راحت و آسوده به این لایحه رأی بدهند در مورد فرمایش جناب آقای رامبد که بسیار فرمایش صحیح هم بود در مورد تلویزیون بنده عرض میکنم در دولت خدمتگزار جناب آقای دکتر اقبال که بنده هم افتخار معاونت ایشان را داشتم در مورد این تلویزیون مذاکرات زیادی شد جناب آقای معینان هم تشریف داشتند بر نامه دولت این بود که تلویزیون بمناسبت اعتراضات زیادی که از طرف مردم میشد بوسیله خود دولت اداره بشود (حازقی - دولت باید دقیقاً نظارت بکند) در آن موردی که جنابعالی فرمودید در مورد مسئله قیمت خوشبختانه پرونده مفصلی در دستگاه نخست وزیری موجود است و تمام قیمتها بر آورده شده

باینصورت چون وسایل فنی تلویزیون از خارج وارد شده بمناسبت معافیتهای که دستگاه تلویزیون در گمرک داشت تمام فاکتورها میآمد در اداره گمرک و همه بررسی میشد بطور مسلم فروشنده سعی داشت آنچه برای تلویزیون میخرید به گمرک ارائه بدهد مامه آن صورتهارا در آوردم و حاضر و آماده است و زمین تلویزیون هم از اراضی خالصه است و تأسیساتی هم که آنجا شده است خیلی روشن است بالعمال دستگاه تلویزیون از لحاظ قیمت که جنابعالی خیلی نگران بودید وضعیت روشن است (رامبد - معامله مطرح نیست) جنابعالی معتقدید که احتمال این هست بهر حال بنده خواستم عرض کنم که خیالتان راحت باشد بخصوص وزیری که مأمور اینکار است جناب آقای معینان بنده به شخص ایشان خیلی ارادت دارم شاید ایشان یکی از چهره های درخشان مملکت ما است (صحیح است) که در سایه لیاقت و درستی توانسته است دستگاه تبلیغات را که بصورت يك اداره کوچک و بسیار آشفته ای بود بصورت يك وزارتخانه مدبرانه در آورد که امروز همه نمایندگان محترم بایشان تبریک میگویند و

بنده هم به آقای معینان تبریک میگویم که توانسته اند تا این اندازه جلب اعتماد عموم را بکنند (صحیح است) اما موضوع هماهنگی، چون مواد مختلفی در این ماده گنجانیده شده بنده عرض میکنم این لازم است که تصویب بشود برای این که این هماهنگی بوجود بیاید چرا؟ برای اینکه تمام این مسائل تبلیغاتی و امور تبلیغاتی بهم مربوط است و با هم ارتباط دارد یکی در مورد مطبوعات است در کار خود ما یک بلا تکلیفی و آشفتگی زیاد وجود دارد که شاید قسمت اعظم آن آشفتگی مربوط به گذشت ایام و دوران هر چه مرجع مملکت ما بود که یک تعداد امتیاز زیاد داده شد و شاید باشخصی که صلاحیت داشتن امتیاز را نداشتند امتیاز داده شد برای اصلاح این وضع یک تصویب نامه ای گذشت و یک عده زیادی از مطبوعات را کم کردند و تقلیل پیدا کرد شاید در بین آن مطبوعاتی که کم شده ای اشخاص واجد صلاحیت هستند این را بنده اعتقاد دارم و امتیاز آنها جزء همان تصویب نامه ازین رفت کار مطبوعات یک کار مملکتی است و یک کار مهمی است و همانطور که همکاران عزیز میفرمایند مطبوعات رکن چهارم مشروطیت لقب داده شده برای ایجاد سازمان نوینی که متناسب با برنامهای انقلابی مملکت ما باشد لازم است که مطبوعات هم یک سامان اساسی داشته باشند بهمین جهت بنده و همکاران عزیزمان پیشنهاد کردیم و دولت را مکلف خواهیم کرد و خواهش خواهیم کرد و همکاران عزیز هم رأی بدهند که دولت طرف شش ماه مکلف بشود یک لایحه جامعی هم برای مطبوعات به مجلس بیاورد تا وضع مطبوعات بهر صورت روشن بشود که باین صورت نباشد چون یکی از مواد آن تصویب نامه مسئله تیراژ است مسئله تیراژ بعدی کش دار است چون تیراژ روزنامه ها هم معذرت میخواهم مثل سن بعضی از افراد مملکت ما مخفی است ما سعی نداریم که تیراژ روزنامه ها را بگوئیم بنابراین یک چنین موضوعی که از نظر مطبوعات مخفی است و اساسی است در آقی لایحه گنجانیده شده که اگر تیراژ روزنامه ای از فلان تعداد کمتر شد امتیازش لغو شود در صورتیکه این خیلی مشکل و رسیدگی آن عملی نیست در مورد چاپخانه ها و نشریات دستگاهها خود جناب آقای منصور خوشبختانه در فرمایشاتشان اشاره فرمودند ما می بینیم هر دستگاهی هر سازمانی که تشکیل میشود

بلافاصله یک اداره روابط عمومی درست میکنند و بلافاصله یک نشریه منتشر میکنند که امر و زبانی از آنها در مجلس بدستم رسید اکثر همکاران عزیز میدانند که وقتی ظهر از مجلس بخانه شان میروند نشریاتی در دستشان هست و اکثر این نشریات دولتی است و بنظر من اینها پیشیزی ارزش ندارد (صحیح است) وزارت کشور چه احتیاجی باین نشریه دارد که نشریه منتشر بکند و خرج یک چنین نشریه ای در ماه شاید بیش از بیست هزار سی هزار و پنجاه هزار تومان باشد اکثر وزارتخانه ها و دستگاههای دولتی یک چنین نشریه های بدون فایده ای را منتشر میکنند (خانم تربیت - مال وزارت بهداشتی را بفرمائید) بهر حال نشریات زیادی هست و در گذشته هم تبصره ای در لایحه بودجه تصویب شده بود که سازمان های دولتی حق انتشار هیچگونه نشریه ای را ندارند مگر با نظر تبلیغات و انتشارات البته یک نشریه های علمی هست مثل نشریه دانشگاه که کسی مخالف آنها نیست ولی بنده نمیدانم وزارت کشور با سازمانهای دیگر که وقتی نشریات آنها را میبینیم تعجب میکنیم مثل نشریه وزارت بهداشتی که خانم تربیت فرمودند (دکتر هرنوردی - وزارت بهداشتی ۹۶ هزار تومان خرج نشریه میکند) اگر پول همین نشریه ای که شاید در ماه پنجاه هزار تومان است اختصاص میدادند و یا ۹۶ هزار تومان هزینه نشریه وزارت بهداشتی را که آقای دکتر میفرمایند اختصاص میدادند که بنده برای رودبار الموت یک بهدار خواهیم و نگویند نداریم جناب آقای دکتر آموزگار هم تشریف ندارند بنظر بنده انتشار این قبیل نشریه ها کار صحیحی نیست موضوع دیگر موضوع چاپخانه های دولتی است که بنده فکر میکنم که جناب آقای معینان در این لایحه ذکر میفرمودند البته بنده فرمودند در آئین نامه ها رعایت خواهد شد این مسئله چاپخانه های دولتی هم برای این مملکت یک پرو بلی شده یک عده هستند که در این مملکت تاجر هستند میخواهند ماشین بفرشند چون چند سال است چاپخانه هادائر وضع بدی که دارند ماشین نمیخرند تنها مؤسسانی که ماشین میخرند دولت است میآیند سراغ دستگاههای دولتی که تا بحال عده زیادی چاپخانه دولتی تأسیس شده که بنظر من برای دولت ارزش ندارد چه خوب بود جناب آقای معینان در آئین نغمه هایی که بعداً تهیه

میفرمایند این مسئله را روشن بفرمایند که وضع چاپخانه های دولتی از این صورت خارج بشود بهر حال بنده همانطور که اول عرض کردم دلیل اصلی موافقت با این لایحه و این ماده این است که معتقدم این لایحه و این ماده یک هماهنگی کاملی در دستگاههای تبلیغاتی و اطلاعاتی مملکت بوجود میآورد بالعمال دولتی که خودش را باین سرعت و باین صراحت آماده خدمتگزاری کرده است میتواند در راه نو سازی ایران نوین قدم بردارد.

رئیس - آقای معینان.

نصرت الله معینان (وزیر اطلاعات) - بنده قبلاً لازم میدانم از لطف و توجهی که خانم ها و آقایان نسبت به بنده که هیچوقت همچو ارزش و شایستگی که فرموده اند ندارم (نمایندگان - دارید) تشکر کنم در مورد تشکیل وزارت اطلاعات البته از دو سال پیش در دولتهای مختلف این فکر بود ولی پیشنهاد دهنده بنده نبودم ولی بصورت عمل در نیامد باین جهت و باین علت که معتقدم تشکیلات اداری وجه غیر اداری میبایستی مثل یک میوه ای برسد و یک کار ناقص هیچوقت نمیتواند مورد پسند واقع بشود بهمین جهت بنده معتقدم که این تشکیلات توسعه پیدا بکند تدریجاً جلو برود با توجه با اینکه بودجه دولت ظوری نیست که مثل بعضی ممالک دیگر ۳۰ درصد یا چهل درصد بودجه خودشان را صرف تبلیغات بکنند بهمین جهت بنده اصراری ندارم که بصورت وزارتخانه در بیاید و عقیده داشته و دارم که الفاظ و تغییر اسم هیچوقت موجب تغییر نوع کار و یا پیشرفت نخواهد شد (احسنت) شاید یک سازمانی بنا یک اسم کوچکی بتواند خدمتی بکند که سازمانی با اسم بزرگ نتواند و از این جهت موقعی که صحبت تشکیل وزارت اطلاعات در دولت جدید شد روی برنامه های کلی که حزب داشت و برنامه های کلی مملکت هیچکس بقدر خود بنده ناراحت نبود در برابر این فکر برای اینکه بعضی مردم فکر بکنند که یک وزارتتی تشکیل شده است یک وزیر بوزارت رسیده وعده ای بمقاماتی برسند بنده خوشبختانه قبل از اینکه این دستگاه وزارتخانه بشود در اثر توجه اعلیحضرت همایونی و فرصتهایی که فراهم شد سال گذشته به وزارت راه رسیدم بنابراین بنده قبلاً وظیفه وزارت را

انجام داده ام و بعد هم بر گشتم باز سمت وزارت به اداره انتشارات و تبلیغات بنا بر این از این جهت بار شخصی بنده تا حدی سبک است و همانطور که عرض کردم معتقدم این دستگاه هیچ دستگاهی با تغییر اسم و تبدیلیش یک دستگاه بزرگتر نمیتواند پیشرفتی را تنظیم بکند برای اینکه پیشرفت بایستی بر اساس فکر و کار بشود اما الان دولت روی برنامه کلی مملکتی که دارد ضرورت تشکیل وزارت اطلاعات را احساس کرده است و واقعاً هم ضروری است مسئله تبلیغات در دنیای امروز یک مسئله خیلی کوچکی نیست در حقیقت دولتها امروز برای زمان صلح ارتشان تبلیغات است و در بسیاری از ممالک مقدار بسیاری از بودجه و اعتباراتشان صرف این کار میشود (صحیح است) ولی در ایران بنده خودم معتقدم بودم که این دستگاه را روی یک تحول تدریجی پیش ببریم و بهیچوجه در نظر نیست که بودجه های هنگفت برای این کار اختصاص داده بشود بلکه هدف اصلی تمرکز و صرفه جوئی است و پیشرفت بیشتر کار این وضع را لازم میدانم اما در مورد سوالی که جناب آقای رامبد فرمودند (رامبد - عرض کردم) مربوط بود بر نامه گذار بهای خصوصی البته در اینجا این موضوع تضمین شده است ولی خواستم عرض بکنم و این عقیده را البته همانطور که جناب آقای دکتر المونی هم فرمودند بنده در هفت سال پیش که معاون جناب آقای دکتر اقبال بودم کتباً نوشتم که برای ساختن یک بنا یک شرکت تجارنی البته این جور کارها سرمایه خصوصی و تشویقش لازم است اما در دنیای امروز مخصوصاً ممالک مترقی همین نکته را بهش توجه کرده اند که تلویزیون و رادیو اسلحه است یک اسلحه بسیار مؤثری است بهمین جهت در بسیاری از ممالک مترقی اروپایی این اسلحه را بدست تاجر نمیدهند (صحیح است) و این اسلحه فقط در دست دولتهاست و بصورت ملی اداره میشود ملی بمعنای واقعی این عقیده شخص خود بنده است و دولت هم این عقیده را پذیرفته است و بطور کلی در این لایحه قید شده است که این اسلحه در انحصار دولت و برای ملت باشد علتش و فلسفه اش را هم عرض کردم این درست مثل یک مسلسل و یک توپ دورزن است فرق نمیکند چه تلویزیون و چه رادیو این یک اصلی کلی است که دولت پذیرفته است و در این لایحه قید کرده

است اما ما مواجبه بودیم باینکه وضع موجود که بنده شخصاً هم از آن راضی نیستم منتهی همان اصلی که فرمودند این دولت را ناچار کرد که این قید را در اینجا بگذارد که بر نامه های موجود غیر دولتی تابع مقرراتی خواهد بود که از طرف وزارت اطلاعات وضع میشود البته این در موقعی که معافیت گمرک تلویزیون موجود تهران داده میشود در مجلس بهمین کیفیت قید شده است چرا ما این را اینجا تصریح کردیم برای اینکه باینکه باینکه تلویزیون تجارتنی هم در آبادان هست و اخیراً هم چند مورد بر نامه های نامناسبی داشت ما خواستیم مداخله بکنیم صاحب آن گفت که شما قانونی در دست ندارید بهمین جهت بود که ما ناچار شدیم تصریح بکنیم که نظارت بر نامه های تلویزیون های موجود باین وزارتخانه است، البته بهیچ وجه بر نامه های تلویزیون مثل رادیو نیست تلویزیون سرمایه های بسیار هنگفت و قدرت مالی زیاد میخواهد در هیچک از ممالک مجاور ما که تلویزیون ایجاد کرده اند سرمایه های کوچک نتوانسته است آنرا تأسیس کند تلویزیون در این مملکت باید بصورت شبکه در بیاید مراکز استانها را ببوسند تلویزیون دیگر باین وسیله لوکس نیست برای اینکه در جریان گذاشتن افراد باین مملکت است نیست بدین فرهنگهای دنیا و باین وسیله بسیار مؤثری است برای روشن شدن افکار باین ملت نسبت به پیشرفت های دنیا (صحیح است) و باین وسیله بسیار مؤثری است برای ارشاد و افکار و بنا بر این باین وسیله لوکس نیست کم کم تلویزیون از لوکس بودن خارج شد البته پنج سال و دو سه سال پیش لوکس بود بهمین جهت است که ما ناچار شدیم این قسمت را قید بکنیم و تلویزیون نهایی تجارتنی دیگر موقعیتی نخواهند داشت برای اینکه آنها منظورشان اینست که نفعی بکنند تلویزیون اگر بخواهد بر نامه خوب بدهد مجبور است خرج بکند و اگر بخواهد دخل ببرد بر نامه های خوب نخواهد شد این است که این کار را در تمام ممالک دولتها بعد از گرفته اند سرمایه های را هم گذاشته اند برای اینکه باین وسیله است و بهیچ وجه بعنوان یک کار تولیدی محسوب نمیشود معاهد اعراض کردم جناب عالی از آن قسمت بکلی خیالتان راحت باشد مزاحمتی جز اینکه ما کم کم برای اینکه وضعش ناآنجائی که ممکن هست بهتر بشود در کار نخواهد بود ولی تلویزیون نهایی تجارتنی در ایران آینده ای نخواهند داشت (یکی از نمایندگان)

جلوی اجحاف این تلویزیون را بگیرد) (رامبد-توهم این هست که معاملدهای باین تلویزیون بشود) البته این فکر از دو سال پیش بود همانطور که آقای دکتر الموتی فرمودند دوسه سال پیش هم صحبت شد و با مشورت هائی که ما کردیم دیدیم قیمت این تلویزیون بیش از شش هفت میلیون تومان بیشتر نیست ولی صاحب آن معتقد است قیمت آن پنجاه میلیون تومان است عدم النفع هم میخواهد بنا بر این خرید این دستگاه از نظر دولت منتفی است دولت باین وظیفه بزرگی را دارد بر نامه اش هم به تصویب رسیده و آن شبکه است و این مسئله باین کار عظیمی است و بهیچوجه جنبه لوکس ندارد بلکه برای همان مقاصدی است که آقایان فرمودند و امیدواریم پس از تصویب و تأیید قوه مقننه بتوانیم این بر نامه را اجرا کنیم (احسن است) در مورد چاپخانه های دولتی که آقای دکتر الموتی فرمودند البته این مطلبی است که بنده رویش مطالعه ای ندارم در این قانون پیش بینی نشده در وزارت دارائی مطرح بود و الان هم کار در آنجا متمرکز است بنا بر این اجازه بفرمائید که ما مطالعه بکنیم مسلماً دستگاههای دولت چاپخانه های خریدند و اغلب غیر قابل استفاده است و همین چاپخانه ای که بدستگاه ما واگذار میشود برای این است که بصورتی در بیاید که استفاده از آن بشود و جناب آقای منصور هم فرمودند مطالعه میکنم سعی خواهد شد راهی برای استفاده از این چاپخانه ها پیدا بکنند که چاپخانه های ملی هم بتوانند بکار خود ادامه دهند (احسن - احسن)

رئیس - آقای سیفی موافقید یا مخالف (سیفی موافقم)

آقای مهندس والا (مهندس والا - بنده مخالفم) بفرمائید. **مهندس والا** - شاید جای تعجب است حتی برای خود بنده با ارادتی که جناب آقای معینیان دارم و لوصولاً اینکه ایشان فعلاً باین مقام مسئولی را دارند اما ابتدای فعالیت اجتماعی ایشان چون از مطبوعات شروع شده هنوز آقای معینیان برای ما عضو خانواده مطبوعات هستند (صحیح است) و مورد نهایت احترام و تکریم بنده و همکارانم هستند علت مخالفت بنده با این لایحه نه از آن جهت است که با اصل موضوع مخالفم بلکه منظورم اینست است قانونی که میگذرانیم باید جامع و مانع باشد در این قانون شاید بعلمت عجله ای که در کار بوده و سرعتی

که دولت بایستی در تقدیم این لایحه بعمل بیاید بسیاری از نکات فوت شده همانطور که اشاره فرمودند مطلب تبلیغات امروز در دنیای متمدن مسئله ساده ای نیست شاید بعضی از کشورها باشند که قسمت اعظم سرمایه خودشان را صرف امور تبلیغاتی می کنند و از این راه هم بهره برداری متنوع مادی و معنوی می کنند و ما هم باید حقیقتاً توجه فوق العاده باین تبلیغات داشته باشیم برای آنکه آن چیزی که امروز در مملکت ما متأسفانه از نظر افکار عمومی قابل توجه است مسأله عدم رسوخ تبلیغات مفید در اذهان و افکار عمومی است و همانطور که عرض کردم این کار مستلزم صرف وقت و صرف هزینه و امکانات و وسایل لازمی است که باید در اختیار این وزارتخانه گذاشته شود تا ما بتوانیم بهره برداری بسیار مفیدی را در جهت پیشرفت مملکت و تفهیم ترقیات کشور بمردم بنمائیم مطلبی که در این ماده مورد توجه بنده قرار گرفته و بعضی نمایندگان محترم میرسانم اینست که یکی از امور تبلیغاتی مسئله تأثیر است تعجب نکنید چرا بنده این مطلب را عرض میکنم متأسفانه در این امر صحبتی نشده و من امیدوارم جناب آقای معینیان با مذاکرات خصوصی که کردیم در این مورد باین توجیه بکنند که این مطلب که حقیقتاً من خیال میکنم از نظر تبلیغات در بسیار مهمی در مملکت داشته باشد باین سر و صورتی بخودش بگیرد و این مطلب را از این جهت من عنوان کردم (نخست وزیر - نوشته ایم نمایش کلمه نمایش باین کلمه اعم است، بنده واقعاً عقیده دارم در حال حاضر خود دستگاه وزارت اطلاعات بایستی برای تکمیل و توسعه و پیشرفت این هنر در کشور باین مجاهدت بیشتری را بکار بندد از جناب آقای منصور جناب عالی بیشتر از امور دنیای خارج از ایران اطلاعاتی دارید، مسافرت هائی که بخارج فرموده اید من را بی نیاز میکند که عرض کنم حتی در کشور همسایه ما تر کیه سالهای بسیار مجهز و آماده ای برای کار تأثیر وجود دارد تأثیری که از نظر تأثیر در پیشرفت باین امر تبلیغاتی وجود دارد چون بنده تجربه ای در این کار دارم واقعاً شاید بهیچ وسیله دیگر نتوانیم این رسوخ و این نفوذ را بوجود بیآوریم و دولت متأسفانه در گذشته در این کار اعمال کرده حتی پایه هائی بود که برای این کار قبل از شهریور ۲۰ ریخته شده بود بعنوان مختلف تأثیر

ملی ما را از بین برد ساختن این از بین برد حتی تا امروز هم نتوانستیم چیزی جانشین آن بکنیم و این مطلب از نظر بنده حائز نهایت اهمیت است مسئله دیگری که اینجا بنظر بنده میرسد بهره برداری از دستگاههای رادیو و تلویزیون در کشور است بهره برداری دو جور است یکی بهره برداری معنوی است و یکی بهره برداری مادی بنده بهره برداری معنوی است و یکی بهره برداری مادی بنده بهره برداری مادی معنوی است بهره برداری مادی واقعاً بهره برداری مادی در حائش بشود که در انحصار دولت باشد خیال نمیکنم که واقعاً صحیح باشد جناب آقای معینیان باین مورد وارد هستند مشکلاتی که امروز در کار مطبوعات وجود دارد بعلمت همین انحصاری است که وجود دارد شما ملاحظه بفرمائید اگر رادیو رادیو دولتی است امر تجارتنی را نباید انجام بدهد آگاهی های تجارتنی نباید در کادر رادیوی دولتی باشد چرا؟ برای اینکه وقتی جنبه اعلان تجارتنی پیش بیاید در کار ایجاد رقابت میکنند (خبیبی - فقط بروز نامه ها بدهند؟) بنا بر این چون رادیوی خصوصی نمیتوانیم داشته باشیم انتشار بر نامه های تجارتنی و تبلیغات تجارتنی از رادیو های انحصاری صحیح نیست (یکی - انحصار درآمد نمیکند) کارهای دیگر بر این دولت میتواند بکند که درآمد داشته باشد رقابت نمیتواند بکند نمیتواند باین کاری را انحصار بکند و بعد جلوی فعالیت دیگران را بگیرد این کار دولت نیست بکار دولت ایجاد امکانات متساوی و مساوی برای همه است نه اینکه باین کاری را انحصار خودش بکند و جلوی رقابت را بگیرد بایستی رقابت در امر تجارتنی بوجود بیاید بهمین دلیل بنده با وجود تلویزیون تجارتنی آنهم باین نوع مخالف هستم گذشته اگر کاری کردند اشتباه محض بوده بنده متأسفم در این جا مطلبی عرض کنم ایجاد باین تلویزیون آن سرمایه هنگفتی که میفرمائید لازم ندارد (معینیان - شبکه خرج زیاد دارد) البته شبکه خرج زیاد دارد اما شما این را بدانید استفاده ای که تلویزیون کرد از فروختن دستگاه های گیرنده تلویزیون بود که معافیت گرفت (صحیح است) شما این توجه را داشته باشید ایجاد تلویزیون که حالا انحصار شده متأسفانه با چهار یا پنج میلیون وجه اکثر باده میلیون تومان امکان پذیر است افراد دیگری حاضر هستند که نظیر چنین دستگاهی را درست کنند پیشنهادات

مختلفی هم بدولت شده حالا هم هست اگر این امکان را وجود بیاورد بنده پیشنهاد را تقدیم میکنم با سرمایه بیست میلیون تومان البته نه خودم ، چون بنده خودم متأسفانه چنین سرمایه ای ندارم اما افرادی مراجعه کرده اند کاری که در گذشته متأسفانه شده بنده نمیخواهم کلمه سوء را در این جا بیاورم استفاده هائی بوده که از انحصار طلبی بوجود آمده دولت تر که تلویزیون ساخت و احداث نکرد آیا میدانید چرا اینکار را نکرد برای اینکه میگفت تا روزی که من بتوانم در داخل کشور خودم دستگاههای گیرنده تلویزیون داشته باشم احداث و ساختمان دستگاه فرستنده تلویزیون خلاف منافع ملی است ملاحظه بفرمائید يك دولت همچوار مابرای اینکه نمیتواند در داخل کشور خودش يك مصوعی را بوجود بیاورد از ساختمان يك دستگاه دولتی تلویزیون خودداری کرد برای اینکه صرفه جویی بشود برای اینکه ارزش بخارج نرود و وقتی اینکار را میکند و موقعی این امکان را داشته باشد که بتواند در داخل کشورش این مصوع را بسازد اما متأسفانه بعلمت باز بودن دروازه ها در گذشته و بعلمت نسجیدن در يك تصمیم ساده ملاحظه بفرمائید چقدر از این مملکت خارج شد و در حال حاضر هم انحصار ایجاد تلویزیون وجود دارد و بعضیها معافیتی هم که در گذشته بوده مقادیر و مبالغ زیادی ضرر بخزانة کشور و کمزگی کشور زده است که اینها مسائلی بود که بنظر بنده تذکرش در موقعی که این لایحه مطرح است نهایت ضرورت را داشت باین دلیل که اگر شما تلویزیون را انحصار میکنید و در اختیار دولت قرار میدید بهره برداری تجارتي نباید داشته باشد بنده عرض میکنم که اگر شما میخواهید تلویزیون در انحصار دولت باشد ترتیبی بدهید که واقعا این مطلب مختص دولت باشد نه این که نظراتان منحصر باین باشد که انحصار بوجود بیاید که اگر يك قانون بسیار خوبی هم از مجلس میگردد باید از ابتدای کار دولت يك قانونی تصویب میشود این قانون امکان رقابت را از يك دستگاه موجود بگیرد . این عریضی بود که بایستی عرض میکردم مسئله چاپخانه هافوق العاده مهم است جناب آقای معینان جنابعالی بهتر و انید هستید در دره بیستم تبصره ای در بودجه تصویب رسید ولی متأسفانه بعضی از اربابی و کسانی که با کارهای صحیح همیشه بانواع و اقسام متشبه میشوند

و مخالفان میکنند تبصره ای که مجلس گذراند از لایحه قبلی که مورد تصویب قرار گرفته بود برداشتند همین دلیل که فرمودید چاپخانه هائی بوجود آمد که اساس این بود که يك دستگاه دولتی که تحت کنترل نیست ماشین فرمخته شود چه لزومی دارد در مملکت ما وقتی ما يك چاپخانه دولتی داریم هر مؤسسه کوچکی هم يك چاپخانه ای درست کند کار باید دست مردم باشد این فقط برای این بود که من فروشنده بتوانم در تمامشین بفروشم باهر قیمت و مشخصاتی که دلم میخواهد امسداورم این فرمایشی که فرمودید بزودی جامعه عمل پوشد يك ترتیب و نسق منظمی برای امر چاپخانه های ملی و همچنین چاپخانه های دولتی بوجود بیاید (انشاء الله)

رئیس - آقای نخست وزیر فرمایشی دارید بفرمائید.

نخست وزیر - در این جا در موقعی که برنامه دولت مطرح بود خیلی صحبت میشد از لحاظ اینکه ما باید اعتماد عمومی را جلب بکنیم و اعتماد عمومی را واقعاً برای کارهای اقتصادی مملکت بوجود بیاوریم این اعتماد عمومی را دولت فقط با تبلیغات مستقیم و با اظهارات و امورین دولت نمیتواند جلب بکند . آن اظهاراتی که پشت تر بیون این مجلس میشود . با جملاتی که در هر روز نامهای نوشته میشود با اثر رادیو و تلویزیونی منتشر میشود موجب تأمین با تزلزل اعتماد عمومی میشود پس این را باید توجه کرد که واقعا مسائلی را که بطور خیلی دقیق و بطور صحیح و اصولی بررسی و تقدیم میشود این تعبیرات در باره اش نشود . در اینجا لایحه ای برای تفرکز کلیه امور تبلیغاتی مملکت و ارشاد افکار و هدایت و ترویج نظریات مردم است آنچه که در گذشته شده اگر خلاف بوده يك مقدار برش را بشود اصلاح کرد و يك مسائلی را هم باید چشم پوشی کرد یا با بدکاری کرد که از این به بعد مشابه آن انجام ندهند همه این انتظار را دارم ما هم همینطور عمل کردیم ملاحظه بفرمائید عقیده بر این است که مسائلی را که مربوط میشود با افکار عمومی در اختیار و ارشاد و هدایت دولت بساید باشد برای اینکه دولت وظیفه دار است اگر احتمالاً يك رادیوئی خطائی کرد یا يك دستگاه تبلیغاتی خطائی کرد و این تأثیر در جامعه کرد جلوه گیری کند در این کار کی مسئول است . آن طرف قابل مسئولیت نیست ولی در عین حال همانطور که جناب آقای رام بد فرمودند ما بهیچوجه

نمیخواهیم که حقوق مکتسبه اشخاص با سرمایه گذاری های خصوصی متزلزل بشود منتھی باید این کار تحت يك ترتیب و نظم و قاعده ای در بیاید . امروز هم چیزی اضافه نشده يك ماده ای در قانون تأسیس تلویزیون هست که اداره تبلیغات و انتشارات این نظارت را در بر نامه هایش میکند چون بوزارت اطلاعات تبدیل شده همین حقوق و همین امتیازات بوزارت اطلاعات تفویض میشود برای اینکه بتواند بر نامه هائی را که در نزد کلی مردم تأثیر دارد این راهدایت و کنترل کند از لحاظ مطلبی که جنابعالی فرمودید اگر ما يك اصل کلی را قابل بشویم که از این به بعد تأسیس تلویزیون خصوصی باین دلائی که تذکر داده شده است مصلحت نیست که باز هم مورد ایراد نمایندگان در همین مجلس قرار بگیرد و نمیخواهیم هم که حقوق مکتسبه اشخاص ضایع بشود پس جدا باید کرد که دولت بتواند يك تأسیساتی که از این حربه تبلیغاتی حداکثر استفاده را میکند چرا دولت از وسائلی که موجود است نتواند يك قسمتش را استفاده کند بنده نمیگویم دولت در امور تجارتي دخالت بکند ولی آنها هم يك قسمت از لحاظ تبلیغات است برای صنایع داخلی برای بازرگانی داخلی که دولت همیشه بتواند مؤسسات را مورد حمایت قرار بدهد و بصورت بازرگانی اداره بکند چنانکه الان هم آگهی هائی را منتشر میکند و بآن صورت عمل میکند بنظر بنده این مسائل را با هم مخلوط نکنیم چون بهیچوجه من الوجوه با هم ارتباط ندارد . دولت توجه کرده است که به حقوق مکتسبه اشخاص لطمه ای وارد نشود و در آن بنده هم وقتی دولت خودش بتواند آگهی های تجارتي منتشر بکند هیچگونه انحصاری برای دستگاه دیگری بوجود نمیآید و این اصل هم مورد تأیید نمایندگان محترم است که جنبه ها و حربه های تبلیغاتی باید با کنترل و ارشاد دولت باشد برای اینکه بتواند با اصول صحیح اخلاقی در مردم تأثیر بکند (صحیح است).

رئیس - آقای قراچورلو پیشنهاد کفایت مذاکرات کرده اند نظری نیست آقای دکتر معتمد وزیر می مخالفید؟

دکتر معتمد وزیر - در کلیات است یا در ماده؟

بنده تذکر می دارم .

رئیس - بحث در کلیات تمام شد ماده اول مطرح است پیشنهاد کفایت مذاکرات در ماده اول شده آقای دکتر

مهلذب اگر با کفایت مذاکرات مخالفید بفرمائید

دکتر مهذب - بنده مخالفتی که با پیشنهاد کفایت مذاکرات دارم نه از لحاظ مخالفت بنا پیشنهاد کفایت مذاکرات است بلکه از لحاظ تذکر می است که لازم آمد حضور بنمایندگان محترم عرض کنم وقت (ب) از ماده اول نوشته شده است بهره برداری از فرستنده های رادیو برای ما روشن نیست که تأسیس رادیو یا تلویزیون بنا کیست و اداره این تأسیسات و تشکیلات مربوط به کیست بنابراین بنده میخواستم استدعا کنم از جناب آقای معینان که این قسمت را توجه بفرمائید و لاف در این جا توضیح بفرمائید که در مرحله اول تأسیس دستگاههای رادیو یا تلویزیون چه از نظر تبلیغاتی و چه از نظر فنی با چه سازمانی خواهد بود و الا ممکن است در آینده برای وزارت اطلاعات مشکلاتی ایجاد بکند تذکر دیگری که بنده لازم دیده عرض کنم موضوع تلویزیون است که در ماده اول نوشته شده خواستم این تذکر را بدهم که این راجع به تلویزیون نهائی است که در آینده در این مملکت ایجاد میشود نه تلویزیون نهائی فعلی کشور که در صورت مجلس قید بشود خیلی متشکرم .

رئیس - آقای شیخ الاسلامی جنابعالی هم اگر تذکر می دارید بفرمائید .

شیخ الاسلامی - عرض کنم تذکر بنده راجع به بند ج از لایحه تأسیس وزارت اطلاعات است که نوشته شده اجرای قانون مطبوعات در هر قانونی معمولاً قید میشود که بجه دستگاههائی و چه وزارتخانه هائی مأمور اجرای این قانون هستند ، در قانون مطبوعات هم خیال میکنم نوشته شده باشد که وزارت دادگستری و با وزارت فرهنگ در آن قسمت که مربوط بخودشان باشد مأمور اجرای قانون هستند البته آن وقت وزارت اطلاعات وجود نداشته و تازه بوجود میآید . میخواستم توضیح بفرمائید که اجرای قانون مطبوعات که اینجا نوشته شده ، این معنی را میدهد که تمام وظایف مربوط بدستگاههای مختلف که در آن تجاز کر شده بعهدة وزارت اطلاعات است و یا اگر غیر از این است وزارت اطلاعات در اجرای قانون جانشین کدام دستگاه است چون ممکن است این ابهام پیش بیاید که تمام مقررات قانون مطبوعات را وزارت اطلاعات اجرا خواهد کرد و ظاهرش هم همین است برای اینکه نوشته شده: اجرای قانون مطبوعات و حال اینکه قسمتی از وظایف

مر بوط مطبوعات را دستگاههای دیگر باید انجام بدهند مثل وزارت دادگستری یا فرهنگ یا تشکیلات دیگر آیا وزارت اطلاعات جانشین وزارت کشور است یا وزارت فرهنگ باید توضیح داده شود و اگر هم بطور کلی است که خیال میکنم منظور این باشد توضیحی داده شود که ابهام این بند مرتفع بشود.

رئیس - آقای معینان.

وزیر اطلاعات - اینجا دو مطلب مطرح شد یکی موضوع بهره برداری بود از کار رادیو و تلویزیون و دیگری فرستنده رادیو و تلویزیون در دنیا به چه صورتی است. فرستنده رادیو و تلویزیون دولتی را وزارت پست و تلگراف اداره میکند و برنامهها را دستگاه تبلیغات، در بسیاری از ممالک اروپایی این اصل را پذیرفته اند، در بعضی از ممالک دیگر هم هر دو را دستگاه تبلیغات اداره میکند. در ایران از پدو تاسیس رادیو این اصل پذیرفته شد که فرستندههای رادیویی بوسیله وزارت پست و تلگراف اداره شود و دستگاههای برنامه و انتشاراتی بوسیله تبلیغات است اینک این کلمه بهره برداری گذاشته شده است همان استفاده از فرستنده هائی است که وزارت پست و تلگراف آماده میکند و مقصود همان بهره برداری است یعنی برنامه بخش میکند مقصود تجارتي را ما منظور نداشتیم بنا بر این تصور میکنم موضوع روشن شده باشد برای اینکه اگر اینجا می نوشتیم فرستندهها، فرستندهها بعهده وزارت پست و تلگراف است و تفکیک پذیر هم نیست چند سال پیش هم این فکر پیش آمد که تفکیک شود چون این فرستندهها برای مخابرات است اگر در ساعات آزاد باشد برای بخش برنامه عملی میشود. بنا بر این مقصود از کلمه بهره برداری استفاده است یعنی بخش برنامه روی فرستنده هائی که وسیله وزارت پست و تلگراف اداره میشود این قسمت اول موضوع دیگر که فرمودند راجع باجزای قانون مطبوعات است. البته اینجا در ماده ۳ قید شده است که هنوز آن ماده مطرح نشده بطور کلی مطبوعات همانطور که آقای دکتر الموتی هم فرمودند الآن قانون صحیحی بر شان حاکم نیست يك قانونی در ۱۳۳۴ گذشته است بعلاوه يك قانون دیگری بصورت تصویبنامه قانونی گذشته، قانون اولی وزارت کشور

و يك کمیسویی را مأمور میکند که امتیاز بدهد در آن قانون که انتشارات رادیو یعنی دستگاههایی که با مطبوعات سروکار داشته است اصلاً در دادن امتیاز دخالتی نداشته است. تصویبنامه قانونی که سال گذشته از تصویب گذشته و بتأیید مجلسین هم رسیده است و مصوباتش هم تأیید شده. در اینجا اجازه لغو امتیاز را به اداره انتشارات داده است.

یعنی وزارت کشور امتیاز میدهد و اینجا لغو میکند. باین ترتیب ملاحظه میفرمائید که صورت صحیحی ندارد. البته به وزارت کار هم اختیاری داده شده از نظر سندیکاها که جلسات آن ماهی يك مرتبه تشکیل میشود باین ترتیب در دستگاههای مختلف این کار را بر آورده است. اینجا در ماده ۳ پیش بینی شده است که سه ماه پس از تصویب این قانون کلیه وظایف محوله بوزارت کشور و سایر وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی در تهران و شهرستانها بوزارت اطلاعات واگذار شود شهرستانها هم علتش اینست که در آن قانون مطبوعات يك ماده ای دارد که در شهرستانها صلاحیت صاحب امتیاز را باید فرماندار و يك کمیسویی در محل بررسی کنند در اینجا باز از دستگاه انتشار و تبلیغات اسمی برده نشده. منظور اینست که این وظایف بعهده این دستگاهها گذاشته شده این اصل اول اما اصل دوم این است که در بسیاری از ممالک این کار مطبوعات مستقیماً و مستقلاً با يك دستگاه مربوط است یعنی امتیاز و مسائل دیگر البته جرائم مطبوعاتی مسائل دیگری است که مربوط به مراجع قضائی است و این اصل در اینجا پیروی شده است و فلسفه اینست که بلکه این دستگاه بتواند بدرونق مطبوعات و پیشرفت مطبوعات کومک کند. برای اینکه مطبوعات در ارشاد مردم سهم مؤثری دارند و در این هیچ تردیدی نیست اگر توجهی و حمایتی حتی حمایت معنوی بشود مسلماً پیشرفت بیشتری خواهد داشت و این عدم تمرکز موجب شده که این منظور تا حالا تأمین نشده است مجموعاً فلسفه پیش بینی این لایحه همین عریضی است که عرض کردم. (احسن)

رئیس - نظر دیگری نیست؟ (عده ای از نمایندگان - رأی، رأی) (ریکی - اخطار نظامنامه ای دارم) بفرمائید **ریکی** - حقیقتش این است در این ماده (۳) یکی از نمایندگان - ماده ۳ نرسیده) بند ۳.

رئیس - ممکن است پیشنهادی اگر دارید پیشنهاد بفرستید تا خوانده شود. بنا بر این تکلیفات مذاکرات در ماده اول رأی گرفته میشود. خانها و آقایانی که با تکلیفات مذاکرات در ماده اول موافقت و خواهش میکنم قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد. پیشنهادها قرائت میشود. (چند فقره پیشنهادی که رسید بحد بشرح زیر قرائت شد) **مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی**

پیشنهاد میکنم که بند «ث» بصورت زیر اصلاح شود: انجام تبلیغات سمعی و بصری وزارتخانه ها و مؤسسات وابسته بدولت با انتقال افراد بودجه و وسائل تبلیغاتی آنان بوزارت اطلاعات. **علی اکبر صفی پور**

مقام معظم ریاست

پیشنهاد میکنم: بند (ب) بعد از کلمه (بهره برداری) کلمه «معنوی» اضافه شود. **مهندس والا**
ریاست معظم مجلس شورای ملی
پیشنهاد مینماید که در بند ماده اول لایحه بدولت بعد از کلمه بهره برداری «اداره امور مربوط با انتشارات و تبلیغات» اضافه شود. **دکتر مهندس**
پیشنهاد مینمائیم:

وزارت اطلاعات مکلف است ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون لایحه جامعی برای مطبوعات تهیه و بد مجلسین تقدیم دارد. **صفی پور** - دکتر الموتی - محسن موقر - معتمدی - ابوالقاسم پاینده - مهندس والا - **دیهیم زهتاب فرد**

محترماً پیشنهاد میکنم بند زیر به ماده ۱ لایحه تاسیس وزارت اطلاعات اضافه شود.

د - هدایت افکار عمومی و ترویج و تحکیم مبانی دینی و معنوی. **یغمائی کیهان**
پیشنهاد مینماید تبصره ماده ۱ لایحه دولت حذف گردد **دکتر معتمد وزیر**

رئیس - پیشنهاد آقای صفی پور مجدداً قرائت میشود (بشرح سابق قرائت شد)

رئیس - آقای صفی پور.

صفی پور - بنده این پیشنهاد را از این نظر تقدیم کردم که يك وزارتخانه جدیدی تاسیس شده و در بند «ث» قید شده که کارهای تبلیغات سمعی و بصری وزارتخانه ها و ادارات وابسته بدولت را باید انجام بدهد این وزارتخانه ها

و مؤسسات وابسته بدولت تأسیساتی دارند فیلمبرداری دارند کارمند دارند بودجه دارند وقتی باین صورت در بیاید اگر همه اینها منتقل بوزارت اطلاعات شوند احتیاجی نیست که پول جدیدی بمصرف برسد (صحیح است) ولی اگر همانجا بمانند نتیجه آن خواهد شد که يك بام و دو هواست هم آن وزارتخانه بآن کارمندش پول بدهد هم آن فیلمبردار در آنجا معطل است و هم وزارت اطلاعات باید از نو وسائل تهیه کند باین جهت این پیشنهاد را تقدیم کردم امیدوارم آقایان بپذیرند.

رئیس - جناب آقای نخست وزیر.

نخست وزیر - در این قسمت بنده میخواستم استدعا کنم این پیشنهاد را مسترد بفرمائید چون در این مورد خیلی بحث شده اصولاً کارمندی را از يك وزارتخانه یا يك اداره ای انتقال دادند يك دستگاه دولتی دیگر احتیاج بقانون ندارد (صحیح است) وقتی دولت آئین نامه اجرائی را تنظیم کند آن قسمت از دستگاههایی را که لازم باشد که وسایل و کارمندان شان را منتقل کند باین دستگاه از يك دستگاه دیگر و با وزارتخانه دیگر به يك مؤسسه دولتی دیگر احتیاج به قانون ندارد و بعضی وقت ها هست که دو تا کارمند عادی يك وزارتخانه ای مأمور يك کار هستند وقتی آن کار را از شان بگیرند نمیتوانند يك کار دیگری بکارند نباید تکلیفی برای دولت پیش بینی کرد (صحیح است).

رئیس - آقای صفی پور.

صفی پور - بنده پیشنهاد را پس گرفتم.

رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت میشود.

(پیشنهاد آقای مهندس والا بشرح سابق قرائت شد)

رئیس - آقای مهندس والا.

مهندس والا - ناچارم يك توضیحی بدهم بعد پس بگیرم.

رئیس - بفرمائید.

مهندس والا - بنده حقیقتاً نمیخواهم وقت بگیرم (یکی از نمایندگان - حالا که دارید میگیرید) حضورتان عرض کنم این کلمه را از این جهت عرض کردم يك مطالبی را باید توجه داشته باشند آقایان ما رادیو دارم و تلویزیون هم داریم اما خودتان در منزل که نشسته اید وقتی میرسید به بخش آکپی ها، پیچ رادیو را می بندید (چند نفر از نمایندگان - اینطور نیست) میفرمائید اینطور نیست؟ بنده

سلیقه شخصی خود را عرض میکنم بنده که اینطور هستم و مسأله دیگری که بنده رویش تکیه دارم از این جهت است وقتی يك مطلبی انحصاری شده جوری که خواستند انجام میدهند، وقتی منحصر بفرشد هر قیمتی خواستند رویش میگذارند (مهندس صائبی - دولت که با مردم دشمنی ندارد) جناب آقای مهندس صائبی کاملاً فرمایش جنابعالی درست است منم همین را عرض میکنم اما وقتی آگهی را دو از قرار کلمه‌ای ۵۰۰۰ تومان میرسد به ۵۰ تومان هیچ دستگامی نمیتواند چیزی بگوید (یکی از نمایندگان - مجلس میتواند بگوید) کما اینکه الآن از چهار سال باین طرف قیمت آگهی در تلویزیون ملاحظه میفرمائید از دقیقه‌ای ۱۵۰ تومان بدقیقه‌ای ۱۵۰۰ تومان رسیده (یکی از نمایندگان - مجبور نیستند که بدهند) بله اما بشرط اینکه رفتی وجود داشته باشد. حالاً می‌خواهید به بینید که مشکل بوجود می‌آورد یا نه؟ پیشنهاد را پس میگیرم

رئیس - آقای مهندس والا پیشنهادشان را پس گرفتند. پیشنهاد آقای دکتر مهذب مجدداً قرائت میشود. (شرح سابق قرائت شد)

دکتر مهذب - بنده بیوقت اسرار را با نیت خودم پیشنهاد میکنم ندارم و این طبعاً بسته بنظر آقایان نمایندگان محترم و نماینده دولت است پیشنهادی که بنده کرده بودم آن بود که اداره این دستگاهها با کی است يك اداره فنی است و يك اداره انتشارات و تبلیغاتی است. اگر واقعاً دولت مطمئن است که اشکالی از نظر اداره این دستگاهها برایش حاصل نمیشود نه تنها بنده حتی گمان میکنم هیچکدام از آقایان حرفی یا اعتراضی نداشته باشند بنابراین اگر از لحاظ دولت فقط با این کلمه بهره برداری نظر تأمین است بنده نه تنها پیشنهادی تقدیم نکردم با کمال میل پس میگیرم (احسن) **رئیس -** آقای معینیان (عده‌ای از نمایندگان - پس گرفتند) پیشنهاد آقای دکتر الموتی قرائت میشود. **صادق احمدی -** پیشنهادی از آقای ریگی رسیده است. **رئیس -** قرائت میشود. (شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی پیشنهاد منماتیم در آخر بندت نوشته شود و

رئیس - جناب آقای نخست‌وزیر. **نخست‌وزیر -** بنده برای مطبوعات اهمیت فوق‌العاده‌ای قائل هستم و فوق‌العاده احترام میگذارم (احسن) برای اینکه مطبوعات را يك كنی از مشروطیت و قانون اساسی ایران میدانم و باید خیلی بهش توجه شود باینجهت بنده بجناب آقای دکتر الموتی و سایر رفقای مطبوعاتی اینجبا صراحتاً بعنوان رئیس دولت قول میدهم که دولت قانون جامع و کاملی به مجلس شورای ملی تقدیم خواهد کرد ولی از لحاظ اصول مکلف کردن در این کار و در يك تاریخ معین و باینصورت شاید مصلحت نباشد اگر این قول رئیس دولت را قبول دارید این پیشنهاد را مسترد بفرمائید و مثل سایر مسائل مملکتی اگر در این قانون قصوری شده همیشه مجلس میتواند با دادن طرحی دولت را مکلف برای انجام این کار بنماید (صحیح است - احسن).

رئیس - آقای دکتر الموتی. **دکتر الموتی -** ما چون بجناب آقای منصور ازادت داریم و میدانیم فرمایشی که ایشان میفرمایند حتماً انجام خواهد شد بنده از همکاران خودم خواهش میکنم این را موافقت فرمایند که پس گرفته شود (احسن) (اعضاء کنندگان پیشنهاد پس گرفتیم)

رئیس - پیشنهاد آقای بغمائی کیهان قرائت میشود (شرح زیر قرائت گردید) **مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی -** محترماً پیشنهاد میکنم بند زیر به ماده ۱ لایحه تأسیس وزارت اطلاعات اضافه شود:

د - هدایت افکار عمومی و ترویج و تحکیم مبانی دینی و معنوی. **بغمائی کیهان**

رئیس - جناب آقای نخست‌وزیر. **نخست‌وزیر -** بنده خیلی متشکرم از جناب آقای بغمائی کیهان که آن نظر باطنی و قلبی دولت را در دو کلمه خلاصه فرمودند و بنده کاملاً با این پیشنهاد موافقم (احسن) و استدعا میکنم باتفاق رأی بدهند برای اینکه این نیت قلبی ما است (احسن) و قتیکه ماهه از ارشاد افکار عمومی عقیده داریم بدون تعلیمات مذهبی چنین هدایتی مقبوره نیست (احسن) اگر ضرورت دارد که اینجاذ کر شود بنده خیلی متفخر خواهم شد که این را قبول کنیم (احسن)

بغمائی کیهان - بنده هم تشکر میکنم و خوشبختانه این نظر در بر نامه وسر لوحه اسانامه حزب ایران نوین هم هست و از فرمایش جناب آقای نخست‌وزیر هم تشکر میکنم

رئیس - بنا بر این به پیشنهاد آقای بغمائی کیهان رأی گرفته میشود. خانمها و آقایانیکه با این پیشنهاد موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

قراچورلو - بند (د) نمیشود بند (ج) میشود. **رئیس -** پیشنهاد آقای دکتر معتمد وزیر قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد) ریاست محترم مجلس شورای ملی پیشنهاد منماید تبصره ماده ۱ از لایحه دولت حذف گردد. دکتر معتمد وزیر

رئیس - چون این پیشنهاد حذف است بنا بر این بماده اول باندها جدا رأی میگیریم و به تبصره اش رأی جدا گانه میگیریم. خانمها و آقایانیکه با ماده اول و بندی که توسط آقای بغمائی کیهان پیشنهاد و تصویب شد موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. آقای دکتر معتمد وزیر بفرمائید راجع به پیشنهاد حذف توضیح بدهید.

دکتر معتمد وزیر - بنده در این تبصره که پیشنهاد حذف آن را کردم دو ایراد وارد می‌بینم: ایراد اول ارتباط دارد بقسمت اول تبصره که میگوید «وزارت اطلاعات مکلف است حداکثر ظرف سه ماه پس از تاریخ تصویب این قانون آئین نامه لازم برای اجرای و نظایف مذکور در بند (پ) را تهیه و برای تصویب هیئت وزیران تقدیم نماید» نه تنها برای بند پ بلکه برای همه بندها ضرورت هست که آئین نامه هائی تهیه بشود و به تصویب برسد این موضوع در ماده ۷ مورد توجه قرار گرفته و در لایحه پیش-بینی شده است که آئین نامه‌های اجرایی را وزارت اطلاعات تهیه میکنند و تصویب هیئت وزیران میرساند دیگر لزومی ندارد که در تبصره جدا گانه راجع به آن علیحده بنویسیم که آئین نامه‌های بند پ را هم تهیه کنند تنها اختلافی که این قسمت با ماده ۷ دارد این است که میگوید در طرف سه ماه بنده هیچ ضرورتی نمی‌بینم که مدت سه ماه را در قانون بگذاریم. دولت اگر خواست يك ماهه این کار را

بکند با استناد همان ماده ۲ که بطور کلی اختیار به دولت میدهد میتواند یکماه دیگر بخواهد دیگر اینکار را بکند. بنا بر این قید مدت ضرورت ندارد مدت را که برداریم منظور در ماده ۷ تأمین است و احتیاجی نیست. قسمت دوم همین تبصره هم که ایراد وارد است میگوید «مادام که آئین نامه مذکور بتصویب هیئت وزیران نرسیده است نظارت بر امور فیلم سینما و نمایش طبق مقررات موجود اجرا خواهد شد» مقررات موجود باید همیشه در مملکت اجرا شود لزومی ندارد که مافانوی بگذرانیم و بگوئیم ناموقی که این مقررات نسخ نشده باید اجرا شود اینها در هر حال باید اجرا شود. اشکال دوم که باین قسمت دوم وارد است که چه بقول حقوقدانان اثبات شئی نفی ماعدی نمیکند یعنی اگر ما گفتیم که آئین نامه های مربوط به این قسمت اجرا شود دلیل بر این نیست که آئین نامه های دیگر اجرا نشود ولی اینجا چون سازمانها و واحدهای دیگری منتقل میشود باین وزارتخانه ممکن است که این توهم بذهن متبادر شود که فقط آئین نامه های مربوط به نظارت فیلم و نمایش بایستی اجرا بشود اما چه پیدا کند و مفهوم مخالف این خواهد بود که اجرای سایر آئین نامه ها ادامه پیدا نکند بنا بر این باین ترتیب قسمت دومش هم هیچ کمکی نمیکند و بنده فکر میکنم این تبصره اساساً اگر حذف بشود بهتر است عرض دیگری هم ندارم.

رئیس - آقای معینان.

وزیر اطلاعات - البته ما موقعی که این لایحه را مینوشتیم در این مورد زیاد بحث کردیم و عاقبت مصمم شدیم این را قید کنیم علتش اینست که این بند بمر بوط بد سینما و فیلم سینما و نمایش است یعنی قسمتی است که بارها بنده خودم دیده ام و شنیده ام که خانمها و آقایان پشت این تریبون نظریاتی ابراز فرمودید و آقای مهندس والا هم در مورد تئاتر که تصور میکردند در اینجا قید نشده، اظهار نظری فرمودند. مسئله فیلم مسئله بسیار مهمی است (صحیح است) وضعی که الان موجود است طبق آئین نامه ای است که در وزارت کشور موجود است که چندین وزارتخانه و دستگاه با کمیونی تشکیل میدهند و فیلم هارا بررسی میکنند و مسئولیت معینی هم ندارند برای اینکه چند دستگاه نظارت میکنند و مسئولیت لوٹ است و بهمین جهت

وضع فیلم از نظر افکار عمومی و ارشاد مردم صورت رضایت بخشی ندارد در حقیقت مغز فرزندان ما از مابینگاه انواع و اقسام افکار تمام ملل و دولتهای روی زمین است (صحیح است) و این بسیار مضرب است و خیلی خطرناک است و مبایستی يك موقعی جلوش سد بشود. البته این کار مقاومت میخواهد مبارزه میخواهد. بنده صریح عرض میکنم منافعی در این کار هست ولی دولت مصمم است که با تشکیل وزارت اطلاعات بهر قیمتی که باشد البته ممکن است بیس فر دانشود ولی شش ماه، یک سال بهر ترتیبی که هست سروصورتی باین کار بدهد از دو جهت یکی اینکه تدریجاً ما خودمان بتوانیم صنایع فیلم فارسی را تقویت بکنیم و فیلم فارسی را دولت تشویق بکند بطوریکه موضوعات ایرانی و ملی بیشتر نمایش داده شود و تدریجاً و بطول زمان مقداری ارزش بخارج نرود ولی هدف بزرگتر اینست که وضع موجود مسمومیت فکری مخصوصاً برای نسل جوان ایجاد میکند و برای بچهها همینطور فوق العاده خطرناک است و بهمین جهت ما تصریح این مطلب را در این جلازم دیدیم بجهت اینکه این نقشه ای که هست وسائل میخواهد بدون وسائل نمیشود يك شورای عالی مرکب از افراد فهیمه و باصلاحیت میخواهد شورای مختلفی میخواهد در شهرستانها و استانها. همینطور اگر این قانون تصویب بشود و فردا بعهدۀ این دستگاه گذاشته شود بنده صریح عرض میکنم آنچه را ما میخواهیم نخواهد شد. بنا بر این اینجا ما اختصاصاً این تبصره را قید کردیم اولاً از نظر اهمیت امر تانیاً از نظر لزوم داشتن فرصتی برای تهیه وسائل و عوامل خوب چون این کار افراد بخصوص و فهمیده میخواهند و البته اینجا قید شده است در قسمت آخرش که مادام که آئین نامه بتصویب نرسیده برای اینکه يك کار اساسی بزرگی است اگر سه ماه و ده روز هم طول بکشد کار جاری معوق نماند و بهانه بدست اشخاص ندهد که بگویند کارها را تعطیل کنیم بنا بر این تقاضا میکنم موافقت بفرمائید که این تبصره باشد برای اینکه الان اگر این تبصره نباشد فردا بتصویب این قانون این دستگاه مکلف خواهد شد که این وظیفه را بعهدۀ بگیرد و آمادگی ندارد و بر نامه، بر نامه بزرگی است.

رئیس - آقای دکتر معتمدوزیری.

دکتر معتمدوزیری - با توضیحاتی که ایشان فرمودند بنده پیشنهاد را پس میگیرم.

رئیس - بنا بر این به تبصره این ماده رأی میگیریم. خانمها و آقایانیکه بابتصره ماده اول موافقت فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. حالا به ماده اول بابتصره اثر رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده دوم مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - مجموع وظائف و اختیارات اداره کل انتشارات و رادیو به وزارت اطلاعات واگذار میشود و کلیه کارکنان و بودجه و دارائی و تعهدات اداره مزبور بوزارت اطلاعات منتقل میگردد.

رئیس - در ماده دوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادات قرائت میشود.

(پیشنهاد آقای دکتر الموتی شرح زیر قرائت گردید) پیشنهاد میکنم تبصره زیر بماده دوم اضافه شود:

تبصره - از تاریخ تصویب این قانون هیچیک از سازمانهای دولتی و مؤسساتی که تمام یا قسمتی از سرمایه آن متعلق بدولت است بدون اجازه وزارت اطلاعات حق انتشار هیچگونه نشریه ای را ندارند. **دکتر الموتی**

رئیس - آقای دکتر الموتی.

دکتر الموتی - بنده خیلی از همکاران عزیز معذرت میخواهم که امروز چندین بار مزاحم اوقاتشان شدم (صحیح است، احسنت) اولی بمناسبت حر فدر روز نامه نگاری به بنده اجازه میفرمائید در مورد لایحه وزارت اطلاعات در موارد خاصش اظهار نظر بکنم همان طوری که قبلاً عرض کردم دستگاههای مختلف دولت بخصوص آن دستگاههایی که برای خودشان جنبه اختصاصی قائل هستند مقدار زیادی نشریه دارند که این نشریات دیناری برای مملکت ارزش ندارد همانطور که قبلاً عرض شد از جناب آقای نخست وزیر هم استدعا میکنم همانطور که ایشان نشان دادند که در کار مملکتی با هم آهنگی بوجود میآورند بنده اینطور پیشنهاد کردم که سازمانهاییکه احتیاج دارند میتوانند با اجازه وزارت اطلاعات نشریه شان را منتشر کنند والا نشریه هاییکه بدین ترتیب منتشر میکنند این ضرر دولت است بنده از دولت تقاضا میکنم این پیشنهاد را قبول بفرمایند: برای اینکه این پیشنهاد برفع دولت است و در گذشته هم

در لایحه بودجه تصویب شده است و این در شان وزارت اطلاعات هم هست (صحیح است).

رئیس - جناب آقای نخست وزیر. **نخست وزیر -** بنده با جناب آقای دکتر الموتی کاملاً نسبت باصل موضوع موافقم ولی راجع به نحوه اجرای این کار اگر ما ماده ای میگذرانیم که غیر از اجازه وزارت اطلاعات هیچ وزارتخانه ای یا سازمانی یا مؤسسه وابسته بدولت نمیتواند نشریه ای منتشر بکند آن يك مطلب دیگری بود ولی چون این مصلحت نیست نشریات فنی هست يك وقت ضرورت دارد باید منتشر بشود این نظر و نیت آقایان را قدرت و فهم دولت اجرا میکند یعنی چون باید برای هر هزینه ای دولت بودجه اش را تصویب کند وقتی که در تنظیم يك بودجه دقت کامل بشود و اجازه داده نشود که فلان وزارتخانه روی هوی و هوس یا تبلیغات شخصی نشریه ای منتشر کند بنظر بنده این اصل حاکمیت دولت است و باید صدرصد اعمال شود و بنده با اصل فلسفه فرمایش آقای دکتر الموتی موافقم ولی اگر بهمین ترتیب اجرا شود هر وزارتخانه ای اگر دولت متوجهی نباشد در دقیقه تقاضا میکنند از نخست وزیری، نخست وزیر بدو وزارت اطلاعات تلفن میکنند و استدعا میکنند که اجازه بدهد که فلان وزارتخانه فلان

مجله را منتشر کند هیچ منظور حاصل نمی شود شما نظارت بفرمائید که ما کار را صحیح انجام بدهیم اگر بر خلاف این بود آنوقت باید قانونی گذارند که هیچ وزارتخانه ای نشریه دولتی منتشر نکند ولی چون این صحیح نیست بنظر بنده تمام اینها جمع میشود روی تشخیص قدرت فهم دولت و بودجه بندی و نظارت در کار صحیح و اگر قید شود با اجازه فلان وزارتخانه این وزارتخانه که قانون نگذاری نیست که دولت نتواند در آن اعمال نفوذ کند خواهش میکنم به وزیر مسئول اجازه این کار را ندهید و نظر جنابعالی را ما انجام خواهیم داد.

رئیس - آقای دکتر الموتی.

دکتر الموتی - توضیحی عرض میکنم و بعد پس میگیرم. بنده فقط میخواستم این مطلب گفته شود که سال آینده خدای نکرده بیائیم اینجا و این نشریات را بیاوریم که در طول سال توی زنبیل ریختیم و به آخر سال بیائیم اینجا عنوان کنیم فعلاً پیشنهاد را پس میگیرم ولی امیدوار هستم که از این نشریات و روزنامه ها در این مملکت پیدا نشود (احسنت).

رئیس - به ماده دوم رأی میگیریم. خانمها و آقایانیکه با ماده دوم موافقتند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده سوم مطرح است و قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۳- سه ماه پس از تصویب این قانون کلیه وظایف محوله بوزارت کشور و سایر وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی در قانون مطبوعات در تهران و شهرستانها بعهده وزارت اطلاعات واگذار میشود.

رئیس - آقای شیخ الاسلامی مخالفید (شیخ الاسلامی - بله) بفرمائید.

شیخ الاسلامی - عرض کنم که در ماده اول بند ج یکی از وظایف وزارت اطلاعات بطوری که عرض کردم اجرای قانون مطبوعات است بنده اینجا تذکر می‌دهم و جناب آقای معینان توضیح فرمودند این اجرای قانون مربوط بوظایف تمام دستگاههاست باستثنای آنچه که مربوط بدستگاههای قضائی است با اینترتیب بنده فکر میکنم که اصولاً وجود ماده سوم دیگر زیاد است برای اینکه در اینجا بطور کلی اجرای قانون مطبوعات و وظایف دستگاهها بعهده وزارت اطلاعات گذاشته شده باز اینجا دوباره ذکر شده که ظرف سه ماه وظایف وزارت

کشور و سایر مؤسسات را بدهیم به وزارت اطلاعات اگر منظور این است که بلافاصله تفویض بشود که این مطلب در بند «ج» ماده اول تأمین است بطور کلی و اما اگر نظر اینست که بعد از سه ماه این اختیار داده بشود که چه نمیدانیم علت این سه ماه چیست و اگر نظر راجع به مدت هم هست که بعد از سه ماه این اختیارات واگذار بشود خوب بود در همان بند ج اجرای قانون مطبوعات را بعد از سه ماه از تاریخ تصویب قانون ذکر می‌کردند و اجرا میشد و اینکه دوباره همین منظور را در بند (ج) گذاشتن و بصورت ماده اضافی در آوردن و تصریح کردن اصولاً لزومی ندارد و بنده معتقدم که بند سوم حذف بشود و اگر آقایان توضیحی بفرمایند راجع به بند سوم متشکرم.

رئیس - آقای نخست وزیر بفرمائید.
نخست وزیر - بنده خوشوقتیم که آقایان سؤال بیچ بفرمائید و بنده هم عرضی بکنم بنده میخواستم از آقای

شیخ الاسلامی استدعا کنم که توجه بفرمایند آن ماده یک هدف است اما آن بندها یکی میگویند اجرای قانون مطبوعات ولی چه جور این قانون مطبوعات اجرا بشود ماده سه تصریح میکند که همان سبکی را که عمل میشده است این وظایف را بجای وزارت کشور وزارت اطلاعات انجام بدهد و این تصریح لزوم دارد اگر این تصریح را در ماده یک بگذاریم تمام مواد دیگری هم که در اجرای بندهای هدف منظور باید بشود باید بیابند در ماده یک که ماده یک بصورت غیر مفهومی درمیآید بنابر این اجازه بفرمائید که ماده یک بصورت هدف قید شود برای اینکه ممکن بود ما بگوئیم بهیچوجه شریک و وظایفی که بعهده وزارت کشور محول شده بود نشود ولی تصریح آن که همان رویه اینک بوده عمل بشود لزوم این را داشت که ذکر شود، در قسمت دیگر همان ماده یک فقط اجرای قانون مطبوعات بعنوان هدف ذکر شده (یکی از نمایندگان - راجع به مدت هم بفرمائید) مدت لزوم دارد که سه ماه بگذاریم، برای اینکه تا وزارتخانه اطلاعات خودش را آماده کند نمیشود تا آن تاریخ تصویب یک کاری را در مملکت معلق گذاشت باین جهت آن دستگاهی که تا بحال کار خودش را انجام میداده او کار خودش را در این فاصله یعنی حداکثر سه ماه انجام خواهد داد تا وزارت

اطلاعات بتواند آماده برای انجام کار بشود.

رئیس - آقای شیخ الاسلامی بفرمائید.

(شیخ الاسلامی - بنده پیشنهادی تقدیم نکردم)

رئیس - پیشنهادات قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

صادق احمدی - پیشنهادی است مربوط بخود بنده که قرائت میکنم.

پیشنهاد مینمایم: در ماده ۳ بعد از کلمه سایر وزارتخانه ها نوشته شود «باستثنای وزارت دادگستری»
صادق احمدی

رئیس - آقای صادق احمدی بفرمائید.

صادق احمدی - دوست عزیزم جناب آقای شیخ الاسلامی یک توضیحاتی دادند و مثل اینست که از توضیحات خودشان نتیجه نگرقتند و فکر میکنم که اگر پیشنهاد بنده مورد قبول قرار گیرد نظر بنده و آقایان دیگر تأمین است،

اینجا نوشته شده سه ماه پس از تصویب این قانون کلیه وظایف محوله به وزارت کشور و سایر وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی در قانون مطبوعات در تهران و شهرستانها بعهده وزارت اطلاعات واگذار میشود و حال این که وظیفه اصلی را در اجرای قانون مطبوعات وزارت دادگستری دارد و این عبارت وزارت دادگستری و سایر وزارتخانه ها را مشمول میشود اینست که اگر وزارت دادگستری دخالتی نداشته باشد در اجرای این قانون اشکال پیدا میشود مگر اینکه موافقت فرمائید باستثنای وزارت دادگستری که وظیفه قضائی دارد کنجانیده بشود آنوقت این اشکال رفع میشود.

رئیس - آقای حاذقی مخالفید بفرمائید.

حاذقی - آنچه که بعهده وزارت دادگستری است موضوعی است که بصورت جرم یا رسیدگی های قضائی و جزائی است و در اینجا مطلقاً ناظر باینگونه وظایفی که قانون های خاصی دارد نیستیم، اینجا ناظر است بوظایف تشریفاتی و اداری بنا بر این در آن قیتمتهائی که قوانین خاصی دارند از نظر مجازات مطبوعات و غیره بهیچوجه حقوق وزارت دادگستری سلب نمیشود و مطلقاً این ماده ناظر به کار قضائی نیست زیرا که وظایف قضائی را بهیچوجه نمیشود در ضمن یک ماده یا تبصره ای تغییر داد و درش مداخله کرد وظایف دادگستری بجای خودش باقی میماند و این مطلقاً شامل وظایف اداری و بررسی هائی است که بعهده وزارت کشور و سایر دستگاهها هست که بوزارت اطلاعات داده میشود بنا بر این بدون استثناء کردن وزارت دادگستری هم نظر جناب آقای صادق احمدی تأمین است و بنده هم کسان میکنم که لازم نباشد این اصلاح و این قید منظور بشود.

رئیس - آقای نخست وزیر بفرمائید.

نخست وزیر - نظر جناب آقای صادق احمدی از لحاظ اصولی صحیح است ولی بنده فکر نمیکنم که این ماده ناقض قوانین مراجع قضائی مملکت باشد و از این جهت که هیچگونه سوء تفاهمی بوجود نیاید و نظر جناب آقای صادق احمدی هم تأمین بشود این جمله را باین صورت تصحیح میکنم، سه ماه پس از تصویب این قانون کلیه وظایف محوله بوزارت کشور و سایر وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی در قانون مطبوعات باستثنای وظایفی که

بعده مراجع قضائی محول گردیده است در تهران و شهرستانها بعهده وزارت اطلاعات واگذار میشود (صحیح است - احسنت).

رئیس - ماده سوم بکمتر بنده دیگر با اصلاحی که بعد آمده قرائت میشود.
(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۳ - سه ماه پس از تصویب این قانون کلیه وظایف محوله بوزارت کشور و سایر وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی در قانون مطبوعات باستثنای وظایفی که بعهده مراجع قضائی محول گردیده است در تهران و شهرستانها بعهده وزارت اطلاعات واگذار میشود.

رئیس - خانمها و آقایان که با ماده سوم و این اصلاحی که شده موافقت قیام بفرمائید. اکثر قیام نمودند تصویب شد، ماده چهارم قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۴ - ماده دوم قانون نمرکز و توزیع آگهی های دولتی مصوب ۱۳ تیر ماه ۱۳۳۶ باین شرح اصلاح میشود:

مؤسسات، سازمانهای دولتی و وابسته به آنها در شهرستانهاییکه ادارات وزارت اطلاعات وجود دارد آگهی ها را برای چاپ و انتشار در جریده کثیرالانتشار محلی مستقیماً با اداره نامبرده در محل ارسال میدارند و در شهرستانهاییکه ادارات وزارت اطلاعات وجود ندارد کمیسیونی مرکب از فرماندار و رئیس دادگستری و رئیس دارائی یا نمایندگان آنها تشکیل و بادر نظر گرفتن وضع روزنامه های محلی آن قسمت از آگهی ها را که امکان انتشارشان در جراید محلی میسر است در محل چاپ و منتشر مینماید و بقیه را برای درج و انتشار در روزنامه های کثیرالانتشار تهران بوزارت اطلاعات ارسال خواهند داشت فرمانداری ها مکلفند صورت جلسه کمیسیون را برای اطلاع وزارت اطلاعات ارسال دارند.

رئیس - راجع به ماده چهار مخالفی نیست، آقای زهتاب فرد مخالفید بفرمائید.

زهتاب فرد - عرض کنم آقایان بهتر میدانید که اکثر روزنامه ها در تهران منتشر میشود و متأسفانه شهرستانها باندازه کافی روزنامه ندارند فقط در مراکز شهرستانها روزنامه

رئیس - به ماده دوم رأی میگیریم. خانمها و آقایان! ماده دوم موافقت فرمایند (اکثر حاضران تصویب شد. ماده سوم مطرح است و قرائت میشود)

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۳ - سه ماه پس از تصویب این قانون کلیه وظائف محوله بوزارت کشور و سایر وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی در قانون مطبوعات در تهران و شهرستانها بعهده وزارت اطلاعات واگذار میشود.

رئیس - آقای شیخ الاسلامی مخالفید (شیخ الاسلامی - نه) فرمائید.

شیخ الاسلامی - عرض کنم که در ماده اول بند ج سخن بوظایف وزارت اطلاعات بطوری که عرض کردم اجرای قانون مطبوعات است بنده اینجا تذکر می‌دهم و دو جناب آقای مصباح توضیح فرمودند این اجرای قانون مربوط بوظایف دستگاههاست باستثنای آنچه که مربوط بدستگاههای محلی است با این ترتیب بنده فکر میکنم که اصولاً وجود ماده سوم دیگر زاید است برای اینکه در اینجا بطور کلی اجرای قانون مطبوعات و وظایف دستگاهها بعهده وزارت اطلاعات گذاشته شده باز اینجا دو سه تذکر شده که ظرف سه ماه وظایف وزارت کشور و سایر مؤسسات را بدهیم به وزارت اطلاعات که منظور این است که بلافاصله تفویض بشود که این مطلب در بند ج ماده اول تأمین است بطور کلی اگر نظر اینست که بعد از سه ماه این اختیار داده نشود که چه نمایانیم علت این سه ماه چیست و اگر نظر راجع به مدت هم هست که بعد از سه ماه این اختیارات واگذار شود خوب بود در همان بند ج اجرای قانون مطبوعات را بعد از سه ماه از تاریخ تصویب قانون ذکر می‌کنیم و اگر میشود اینک دوباره همین منظور را در بند (ج) گذاشتن و صورت ماده اضافی در آوردن و تصریح کردن اصولاً لزومی ندارد و بنده معتقدم که بند سوم حذف بشود و اگر آقایان توضیحی فرمایند راجع به بند سوم متشکرم.

رئیس - آقای نخست وزیر فرمائید.

نخست وزیر - بنده خوشوقتیم که آقایان سؤال بیج فرمائید و بنده هم عرضی بکنم بنده میخواستم از آقای

شیخ الاسلامی استدعا کنم که توجه فرمایند آن ماده يك هدف است اما آن بندها یکی میگوید اجرای قانون مطبوعات ولی چه جور این قانون مطبوعات اجرا بشود ماده سه تصریح میکند که همان سبکی را که عمل میشده است این وظایف را بجای وزارت کشور وزارت اطلاعات انجام بدهد و این تصریح لزوم دارد اگر این تصریح را در ماده يك بگذاریم تمام مواد دیگری هم که در اجرای بندهای هدف منظور باید بشود باید بیابند در ماده يك که ماده يك بصورت غیر مفهومی درمیآید بنابر این اجازه فرمائید که ماده يك بصورت هدف قیام شود برای اینکه ممکن بود ما بگوئیم بهیچوجه شریک وظایفی که بعهده وزارت کشور محول شده بود نشود ولی تصریح آن که همان رویه اینکه بوده عمل بشود لزوم این را داشت که ذکر شود، در قسمت دیگر همان ماده يك فقط اجرای قانون مطبوعات بعنوان هدف ذکر شده (یکی از نمایندگان - راجع بمدت هم فرمائید) مدت لزوم دارد که سه ماه بگذاریم، برای اینکه تا وزارتخانه اطلاعات خودش را آماده کند نمیشود تا آن تاریخ تصویب يك کاری را در مملکت معلق گذاشت باین جهت آن دستگاهی که تا بحال کار خودش را انجام میداده او کار خودش را در این فاصله یعنی حداکثر سه ماه انجام خواهد داد تا وزارت اطلاعات بتواند آماده برای انجام کار بشود.

رئیس - آقای شیخ الاسلامی فرمائید.

(شیخ الاسلامی - بنده پیشنهادی تقدیم نکردم)

رئیس - پیشنهادات قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

صادق احمدی - پیشنهادی است مربوط بخود بنده که قرائت میکنم.

پیشنهاد مینمایم: در ماده ۳ بعد از کلمه سایر وزارتخانهها نوشته شود «باستثنای وزارت دادگستری»

صادق احمدی

رئیس - آقای صادق احمدی فرمائید.

صادق احمدی - دوست عزیزم جناب آقای شیخ الاسلامی يك توضیحاتی دادند و مثل اینست که از توضیحات خودشان نتیجه نگرقتند و فکر میکنم که اگر پیشنهاد بنده مورد قبول قرار گیرد نظر بنده و آقایان دیگر تأمین است،

اینجا نوشته شده سه ماه پس از تصویب این قانون کلیه وظائف محوله به وزارت کشور و سایر وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی در قانون مطبوعات در تهران و شهرستانها بعهده وزارت اطلاعات واگذار میشود و حال این که وظیفه اصلی را در اجرای قانون مطبوعات وزارت دادگستری دارد و این عبارت وزارت دادگستری و سایر وزارتخانهها را مشمول میشود اینست که اگر وزارت دادگستری دخالتی نداشته باشد در اجرای این قانون اشکال پیدا میشود مگر اینکه موافقت فرمائید باستثنای وزارت دادگستری که وظیفه قضائی دارد گنجانیده بشود آنوقت این اشکال رفع میشود.

رئیس - آقای حاذقی مخالفید فرمائید.

حاذقی - آنچه که بعهده وزارت دادگستری است موضوعی است که بصورت جرم یا رسیدگی های قضائی و جزائی است و در اینجا مطلقاً ناظر باینگونه وظایفی که قانونهای خاصی دارد نیستیم، اینجا ناظر است بوظایف تشریفاتی و اداری بنابر این در آن قسمتهائی که قوانین خاصی دارند از نظر مجازات مطبوعات و غیره بهیچوجه حقوق وزارت دادگستری سلب نمیشود و مطلقاً این ماده ناظر به کار قضائی نیست زیرا که وظایف قضائی را بهیچوجه نمیشود در ضمن يك ماده یا تبصره ای تغییر داد و درش مداخله کرد وظایف دادگستری بجای خودش باقی میماند و این مطلقاً شامل وظایف اداری و بررسی هائی است که بعهده وزارت کشور و سایر دستگاهها هست که بوزارت اطلاعات داده میشود بنابر این بدون استثناء کردن وزارت دادگستری هم نظر جناب آقای صادق احمدی تأمین است و بنده هم گمان میکنم که لازم نباشد این اصلاح و این قید منظور بشود.

رئیس - آقای نخست وزیر فرمائید.

نخست وزیر - نظر جناب آقای صادق احمدی از لحاظ اصولی صحیح است ولی بنده فکر نمیکنم که این ماده ناقض قوانین مراجع قضائی مملکت باشد و از این جهت که هیچگونه سوء تفاهمی بوجود نیاید و نظر جناب آقای صادق احمدی هم تأمین بشود این جمله را باین صورت تصحیح میکنم، «سه ماه پس از تصویب این قانون کلیه وظایف محوله بوزارت کشور و سایر وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی در قانون مطبوعات باستثنای وظایفی که

بعهده مراجع قضائی محول گردیده است در تهران و شهرستانها بعهده وزارت اطلاعات واگذار میشود (صحیح است - احسن).

رئیس - ماده سوم يك مرتبه دیگر بمصلاحي که بعمل آمده قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۳ - سه ماه پس از تصویب این قانون کلیه وظایف محوله بوزارت کشور و سایر وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی در قانون مطبوعات باستثنای وظایفی که بعهده مراجع قضائی محول گردیده است در تهران و شهرستانها بعهده وزارت اطلاعات واگذار میشود.

رئیس - خانمها و آقایانی که با ماده سوم و این اصلاحی که شده موافقت فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد، ماده چهارم قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۴ - ماده دوم قانون تمرکز و توزیع آگهی های دولتی مصوب ۱۳۳۶ تیر ماه ۱۳۳۶ باین شرح اصلاح میشود:

مؤسسات و سازمانهای دولتی و وابسته بدولت در شهرستانهاییکه ادارات وزارت اطلاعات وجود دارد آگهی ها را برای چاپ و انتشار در جریده کثیر الاشاره محلی مستقیماً بداره نامبرده در محل ارسال میدارند و در شهرستانهاییکه ادارات وزارت اطلاعات وجود ندارد کمیسیونی مرکب از فرماندار رئیس دادگستری و رئیس دارائی یا نمایندگان آنها تشکیل و بادر نظر گرفتن وضع روزنامه های محلی آن قسمت از آگهی ها را که امکان انتشارشان در جراید محلی میسر است در محل چاپ و منتشر مینماید و بقیه را برای درج و انتشار در روزنامه های کثیر الاشاره تهران بوزارت اطلاعات ارسال خواهند داشت فرمانداریها مکلفند بصورت جلسه کمیسیون را برای اطلاع وزارت اطلاعات ارسال دارند.

رئیس - راجع بماده چهار مخالفی نیست؟ آقای زهتاب فرد مخالفید فرمائید.

زهتاب فرد - عرض کنم آقایان بهتر میدانند که اکثر روزنامه ها در تهران منتشر میشود و متأسفانه شهرستانها باندازه کافی روزنامه ندارند فقط در مراکز استانها روزنامه ای

هست این است که آن شهرستانهایی که روزنامه محلی ندارند باستناد این ماده اعلانات آن شهرستانها هم بمرکز استان فرستاده میشود و این نظر بنده عادلانه نیست خواهی که دارم اینست که این عبارت اضافه شود «روزنامه محلی روزنامه‌ای است که در همان محل و در همان شهرستان توزیع و منتشر میشود و محلهائی که روزنامه محلی ندارند آگهی‌هاشان مستقیماً بمرکز فرستاده میشود فرض کنیم استان آذربایجان غربی در مرکز استان یک روزنامه‌ای هست بعنوان مثل عرض میکنم چون برای سایر شهرستانها سوء تفاهم ایجاد میکند، تمام شهرستانهای مربوط به استان آذربایجان غربی آن روزنامه فرستاده میشود و من متأسفم بگویم این روزنامه‌ای که هست حتی سر مقاله‌اش هم یک آگهی است یعنی در استان آذربایجان غربی یک نشریه‌ای منتشر میشود بنام یک روزنامه که ۷-۸ تا شهرستان مربوط به آذربایجان غربی تمام آگهی‌هاشان را مطابق این ماده میدهند بآن روزنامه که آن روزنامه حتی سر مقاله‌اش هم آگهی است و اداره انتشارات و تبلیغات سال گذشته بگذرد دوره‌اش را خواسته جناب آقای معینیان میدانند دیدند که چه روزنامه‌ای است، درحالی که اگر نشریه‌ای در خود رضایه منتشر میشود آگهی‌های رضایه را بدیند بآن روزنامه و ازخوی و مرند شاهپور و سلدوز دیگر آگهی بآن روزنامه ندهند و آگهی آنها مستقیماً فرستاده شود بمرکز صحیح تر است چون وسایل مطبوعات مرکز فراهم تر است و وسیله برای آنها موجود هست. (دکتر امامی خوبی - چرا برضایه فرستاده نشود) عرض کردم رضایه یک شهری است یک حومه‌ای هم دارد، بنده تقاضایم اینست که قید شود روزنامه محلی روزنامه‌ای است که در همان محل منتشر میشود، بنده دیگر عرضی ندارم.

رئیس - آقای زهتاب فرد اگر پیشنهادی دارید مرحمت بفرمائید تا بموقع خودش مطرح گردد.

زهتاب فرد - چشم تقدیم میکنم.

رئیس - درماده چهارم آقای دکتر امامی مخالفید بفرمائید.

دکتر امامی - بنده خیلی متأسفم باارادتی که خدمت دوست عزیزم آقای زهتاب فرد دارم...

رئیس - آقای دکتر امامی فعلاً پیشنهاد ایشان مطرح نیست راجع بخود ماده صحبت بفرمائید.

دکتر امامی - بنده راجع بمخالفت با پیشنهاد ایشان عرضی دارم.

رئیس - فرمایشتان را بگذارید در موقعی که پیشنهاد ایشان مطرح میشود بفرمائید. چون نظر دیگری راجع باین ماده چهارم نیست بنابراین پیشنهادات این ماده قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در شهرستانهایی که تشکیلات وزارت اطلاعات وجود ندارد بداعضاء کمیسیون توزیع آگهی جراید - رئیس فرهنگ اضافه گردد زیرا قبلاً وظایف اداره تبلیغات را در این شهرستانها انجام میداده است - دکتر حکیم شوشتری

رئیس - آقای نخست‌وزیر بفرمائید.

نخست‌وزیر - بنده باین پیشنهاد موافقم

رئیس - رأی میگیریم به این پیشنهاد خانها و آقایانی که موافقت خواهند می‌کنم قیام بفرمائید (اکثر قیام نمودند) تصویب شد پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم اصلاحات زیر در ماده چهارم بعمل آید.

در سطر ۴ - (کلمه جراید به روزنامه و مجلات)

در سطر ۸ - بعد از کلمه (روزنامه‌ها) کلمه (و مجلات)

اضافه شود مهندس والا.

رئیس - آقای نخست‌وزیر.

نخست‌وزیر - موافقم.

رئیس - بنابراین به پیشنهاد آقای مهندس والا رأی میگیریم، خانها و آقایانی که باین پیشنهاد آقای مهندس والا موافقت قیام بفرمائید (عده کمتری برخاستند) تصویب شد

پیشنهاد دیگری قرائت میشود.

(شرح ذیل قرائت شد)

احتراماً پیشنهاد مینمایم در سطر ۵ ماده ۴ که نوشته شده است (در شهرستانهایی که وزارت اطلاعات وجود ندارد) اضافه شود (در شهرستانهایی که ادارت وزارت اطلاعات وجود ندارد) با تقدیم احترام - عزت الله اوزار

رئیس - آقای اوزار بفرمائید.

اوزار - مثل این که در این نسخه ای که بین

آقایان توزیع شده است کلمه ادارات و وزارت اطلاعات از قلم افتاده است، بنده مقصودم فقط اصلاح این جمله بود. اگر در اصل لایحه هست که بنده عرضی ندارم.

رئیس - در نسخه اصلی لایحه هست پیشنهادی است از آقای ادیب سمعی که قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

در بند چهارم ذکر گردیده در شهرستانهایی که وزارت اطلاعات وجود ندارد پیشنهاد مینماید ذکر شود (شعبه یا اداره وزارت اطلاعات وجود ندارد) ادیب سمعی.

رئیس - پیشنهاد آقای ادیب سمعی هم مشابه پیشنهاد آقای اوزار است پیشنهاد دیگری قرائت میشود.

ادیب سمعی - فرق دارد.

رئیس - بسیار خوب عبارت اصلاح میشود پیشنهادی از آقای پروین رسیده است که قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

مقام ریاست محترم مجلس شورای ملی

در ماده ۴، کمیسیونی مرکب از فرماندار و رئیس دادگستری و رئیس دارائی (رئیس فرهنگ هم اضافه شود) زیرا فرهنگ بیشتر وارد این موضوع است - فضل الله پروین

رئیس - این پیشنهاد عین پیشنهاد آقای دکتر حکیم شوشتری است که تصویب شد. آقای زهتاب فرد پیشنهادی دارید لطف بفرمائید. پیشنهاد آقای زهتاب فرد قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد مینمایم بعد از عبارت: (در جریده کثیر الانتشار محلی) تبصره ذیل اضافه گردد: روزنامه محلی عبارت از روزنامه‌ای است که در محل انتشار یافته و سایر آگهی‌ها مستقیماً بمرکز فرستاده و زیر نظر وزارت اطلاعات توزیع شود.

رئیس - باین پیشنهاد رأی میگیریم، خانها و آقایانی که باین پیشنهاد موافقت قیام بفرمائید (عده کمتری قیام نمودند) تصویب نشد. پیشنهاد دیگری است که قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در سطر آخر ماده ۴ بجای کلمه روزنامه‌ها نوشته شود جراید. معتمدی

رئیس - نظیر این پیشنهاد از طرف آقای مهندس والا داده شده بود که رد شده، پیشنهاد دیگری از آقای شیخ الاسلامی رسیده است قرائت میشود.

رئیس - از ذکر هزار نسخه‌اش صرف نظر کردند، آقای دکتر امامی بفرمائید.

دکتر امامی - عرض کنم پیشنهاد جناب آقای زهتاب فرد علاوه بر اینکه امور شهرستانها را بمرکز میدهد موجب این میشود که روزنامه‌هایی که در شهرستانها منتشر میشوند با آگهی‌هایی که از طرف دولت بهشان داده میشود تا اندازه‌ای بهشان کمک میشود و باین ترتیب آن کمک قطع نشود و از آن گذشته آگهی‌های یک استانی یا بستی در همان استان یعنی در مرکز استان منتشر بشود، فرض بفرمائید آگهی‌های بستی یا مشابه آن و این برخلاف اصل است که یک آگهی که باید در یک استانی منتشر بشود، در تهران انتشار پیدا کند و بعد بر گردد روزنامه‌اش به استان اینست که خواستم خواهش کنم که پیشنهادتان را پس بگیرد و گمان میکنم که روزنامه‌های شهرستانها یک کمی از نظر اعلان هاداشته باشند.

رئیس - آقای زهتاب فرد پس گرفتید؟ (زهتاب فرد - خیر) بنابراین پیشنهاد آقای زهتاب فرد یک مرتبه دیگر قرائت میشود رأی میگیریم.

(مجدداً شرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد مینمایم:

بعد از عبارت: در جریده کثیر الانتشار محلی تبصره ذیل اضافه گردد:

روزنامه محلی عبارت از روزنامه‌ای است که در محل انتشار یافته و سایر آگهی‌ها مستقیماً بمرکز فرستاده و زیر نظر وزارت اطلاعات توزیع شود.

رئیس - باین پیشنهاد رأی میگیریم، خانها و آقایانی که باین پیشنهاد موافقت قیام بفرمائید (عده کمتری قیام نمودند) تصویب نشد. پیشنهاد دیگری است که قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید بعد از عبارت: (در جریده کثیر الانتشار محلی) تبصره ذیل اضافه گردد: روزنامه محلی عبارت از روزنامه‌ای است که در محل انتشار یافته و تعداد آن تصدیق انجمن شهر و یا فرماندار محل از هزار نسخه تجاوز نماید و سایر آگهی‌ها مستقیماً بمرکز فرستاده و زیر نظر وزارت اطلاعات توزیع شود. زهتاب فرد

رئیس - آقای خازقی مخالفید.

خازقی - فکر میکنم قید شماره برای دستگاهها ایجاد اشکال بکند فقط اگر موافقت بفرمائید که این کلمه شماره برداشته شود بهتر است.

رئیس - آقای زهتاب فرد بفرمائید.

زهتاب فرد - از قید یک هزار شماره صرف نظر کردم.

(بشرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد میکنم در سطر ۷ ماده ۴ بجای در محل چاپ و منتشر مینماید نوشته شود. بر روزنامه‌های مصلح خواهد داد و در سطر ۹ بجای ارسال خواهند داشت «ارسال خواهد داشت» نوشته شود. شیخ الاسلامی

رئیس - آقای شیخ الاسلامی بفرمائید.
شیخ الاسلامی - این جمله بطوری که نوشته شده است اینست که کمیسیون تشکیل میشود و بدر نظر گرفتن وضع روزنامه های محلی چاپ و منتشر مینماید معنایش اینست که خود آن کمیسیون آن فستق از آکھی هارا که امکان انتشارشان در جرأند محلی میسر است چاپ و منتشر بنمایند در حالی که منظور این نیست منظور این است که برای چاپ به روزنامه محلی خواهد داد ، این جمله اگر اصلاح بشود منظور تأمین میشود دیگر اینکه چون کمیسیون است اینکه نوشته شده خواهند داشت صحیح نیست در صورتیکه باید بجملة خواهد داشت اصلاح بشود.

مهندس والا - پس بگیرد درست میشود.

شیخ الاسلامی - اشتباه عبارتی است.

رئیس - آقای معینان.

وزیر اطلاعات - چون این پیشنهاد اصلاح عبارتی

است اشکالی ندارد.

رئیس - بنا بر این پیشنهاد بکار دیگر قرائت میشود.

(بشرح فوق مجدداً قرائت شد)

رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای شیخ الاسلامی خانمها و آقایانیکه با این پیشنهاد موافقت قیام بفرمائید (عده کمی برخاستند) تصویب نشد، وقتی اعلام رأی میشود خواهش میکنم دقت بفرمائید. (بعضی از نمایندگان - دوباره رأی بگیرد دولت قبول کرده) آقای نخست وزیر بفرمائید (مهندس والا - دولت پیشنهاد بنده را هم قبول کرد).

نخست وزیر - اجازه بفرمائید بنده فکر میکنم که اصلاح عبارتی جناب آقای شیخ الاسلامی صحیح است و ضمناً هم روزنامه محلی که در اینجا عنوان شده است البته ممکن است که در آئین نامه اجرائی که وزارت اطلاعات تهیه میکند توضیح داده شود، روزنامه های محلی منظور چیست، بنده در اینجا عرض میکنم که در صورت

جلسه هم قید بشود که منظور از روزنامه های محلی روزنامه های است که امتیاز آن برای شهر ستانهائی که منتشر میشود صادر میشود با این توضیح نظر جناب آقای زهتاب فردهم تأمین میشود و بانظر جناب آقای شیخ الاسلامی هم دولت موافق است.

شیخ الاسلامی - منظور این بود که این وظیفه بمعهده کمیسیون محول نشود.

رئیس - بماده چهار با اصلاحاتی که شده است رأی میگیریم. خانمها و آقایانی که بماده چهار با اصلاحات آن موافقت قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده پنجم قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۵ - چاپخانه سازمان مرکزی شرکتها وابسته بوزارت اقتصاد با کلیه دارائی آن بوزارت اطلاعات منتقل میشود.

رئیس - راجع باین ماده نظری نیست؟ آقای دکتر مهندس فرمایشی دارید بفرمائید.

دکتر مهندس - بنده فقط يك سؤالی دارم، سؤال بنده اینست که شأن نزول این ماده را ممکن است توضیح

بفرمائید که چطور شده فقط چاپخانه سازمان مرکزی نوشته شده و سایر چاپخانه های دولتی استثناء شده است دلیلش روشن شود که معلوم باشد و بعدها دچار اشکال نشویم.

رئیس - آقای معینان بفرمائید.

وزیر اطلاعات - این چاپخانه يك تصویب نامه قانونی دارد و برای خاطر آن قید شده است در مورد این چاپخانه اگر تصویب نامه قانونی نداشت در این جا قید نمیشد این که در اینجا قید شده برای این است که يك چاپخانه ای بوده مربوط بسازمان برنامه سازمان برنامه هم احتیاج نداشته است و اگذار کرده است به وزارت اقتصاد ناچار در اینجا قید شده است.

رئیس - آقای دکتر مهندس.

دکتر مهندس - بنده سؤال فقط این بود علت این که فقط این چاپخانه را گفته اند و سایر چاپخانه ها را اسم نیاورده اند چیست؟

رئیس - ایشان توضیح دادند، جناب آقای نخست وزیر بفرمائید.

نخست وزیر - این چاپخانه بالاخص چون متعلق بوده است بسازمان برنامه و بعد اگذار شده است باین قسمت چون مؤسسانی که بوسیله اصول تجاری اداره میشوند احتیاج بقانون دارد در این جا ذکر شده و سایر چاپخانه های دولتی که متعلق بخود وزارتخانه ها است با يك ابلاغ نخست وزیر یا تصمیم دولت قابل اجراست چاپخانه خیلی قبلی هم نیست و فقط برای استفاده و احتیاجات همان وزارتخانه است ولی این چاپخانه يك چاپخانه مهمی است که بدرد وزارت اطلاعات خواهد خورد (صحیح است).

رئیس - در صورتی که نظر دیگری نیست بماده ۵ رأی میگیریم، خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام بفرمائید (اکثر قیام نمودند) تصویب شد، ماده ششم قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۶ - از تاریخ تصویب این قانون تأسیس و اداره فرستنده های رادیو و تلویزیون در انحصار دولت میباشد بر نامه های تلویزیون های موجود غیر دولتی تابع مقرراتی خواهد بود که از طرف وزارت اطلاعات وضع میشود.

رئیس - آقای پاینده بفرمائید.

پاینده - بنده خواستم از این فرصت استفاده کنم و این توضیح را بدهم البته ملاحظاتی خاص دولت که سرمایه گذاری باید تشویق بشود و اعتماد نباید از بین برود صحیح است اما نباید يك انحصاری که عملاً تصویب میشود یعنی يك دستگاه انحصاری که قبلاً وجود داشته است و حالا هم بالطبع لازمه لایحه دولت اینست که آن بماند، دستگاه منحصر مملکت غیر از دستگاه دولتی است و این راهم ما خودمان میدانیم که در موقع خودش شاید يك بی ترتیبی هائی در این کار بوده است و اگر هم نبوده است بعد پیدا شده است و این دستگاه در حقیقت پاراوانی برای کار نهائی است بنا بر این مسئله ای که سرمایه گذاری باید تشویق و تأیید

بشود تا اینکه يك اشکالی که بوجود آمده است برای مقاصد خاص دیگری بخصوص که رعایت احساسات مردم شریف مملکت را هم نکرده است و مردم را خشمگین و عصبانی کرده است و البته ظاهراً، بعداً اداره انتشارات و تبلیغات مراقبت کرده و دخالت کرده است ولی بنده تصور میکنم که اگر آقای وزیر اطلاعات مقتضی بدانند که تصریح

بفرمائید که در آئین نامه ای که تصویب خواهد شد تهیه و تصویب خواهد شد این مطلب را قید نمایند که یک نفر ناظر بصیر و امین در آنجا باشد که مواظب کوچکترین اعمال و رفتار آنها باشد چون بنده بایستی عرض کنم که با کمال تأسف آنها با کمال مهارت اعمال خودشان را بصورت کلمه امر و نظایر آن اعمال میکنند و نظارت دولتی اگر از دور اعمال بشود بنده بیم آن دارم که تمام آن مراتبی که مورد نظر دولت است بدقت انجام نشود.

رئیس - آقای نخست وزیر.

نخست وزیر - چون راجع باین موضوع قبلاً صحبت شده بود دیگر بنده تصور نمیکنم که در این ماده مجدداً لازم باشد تذکری داده شود نظر جناب آقای پاینده کاملاً تأمین است، اساس کار بر این است مورد تأیید نمایندگان محترم است که جنبه های اساسی کار وزارت اطلاعات و انتشارات ارشاد و هدایت افکار عمومی است، دولت است که باید مسئول هدایت افکار عمومی باشد و افکار عمومی را در مجرای صحیح بر نامه های ملی واقفاً تقویت کند، در اینجا يك سرمایه گذاری خصوصی شده است و يك واحدی بوجود آمده است اقلاً موضوع تلویزیون در ایران مشاهده شده است که بجای خودش قابل احترام است و خانمها و آقایانی که علاقمند بایجاد اعتماد عمومی و تشویق سرمایه گذاری هستند در اینجا تذکر می دهند که تزلزلی بوجود نیاید بهتر بود باین ترتیب انجام میشد که کاری نشود که در این مسائل ایجاد تعبیراتی بشود ما این نظارت دقیق را در امر تلویزیون موجود میکنم چون تلویزیون دستگاهی است موجود، و از این به بعد سیاست دولت بر این است که باز وسایل مجدد دیگری که همین ایرادات آن وارد باشد بوجود نیاید و باین جهت نظر خانمها و آقایان تأیید میشود و الآن هم اداره تبلیغات و انتشارات طبق قانون تلویزیون این نظارت را دارد یعنی ضمن قانون این اختیار به دولت داده شده و ضمناً بموجب این لایحه در تمام ایران توسعه پیدا کرده است بنا بر این بنظر من نظر همه آقایان تأمین است و بجز این هم کاری نمیشد کرد و ما هم مسئول کار گذشته نیستیم ولی باید کاری بکنیم که در آینده کار صحیح انجام شود و از هر گونه تعبیری هم باید خودداری کرد برای اینکه تغییرات ایجاد توهم میکند و واقفاً این توجهی را که به

مصالح عمومی در این دولت هست هیچ وقت خانمها و آقایان نخواهند دید که نظر خاصی خدا نکرده در کار اعمال بشود (صحیح است - احسن)

رئیس - دیگر نظری نیست (گفته شد خیر) پیشنهادات قرائت میشود.

(پیشنهاد آقای دکتر جعفری بشرح زیر قرائت شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم قسمت اخیر ماده ۶ لایحه تأسیس وزارت اطلاعات بشرح زیر اصلاح شود:

وزارت اطلاعات در امور تلویزیونهای موجود غیر دولتی و تنظیم برنامه‌های آن نظارت خواهد نمود و همچنین اینگونه مؤسسات تابع مقرراتی خواهند بود که بتصویب وزارت اطلاعات برسد. دکتر جعفری

رئیس - آقای دکتر جعفری.

دکتر جعفری - پیشنهادی که بنده کرده ام روشن

است و خیال نمیکنم احتیاج به توضیح داشته باشد عینش را یکمرتبه قرائت میکنم ملاحظه بفرمائید - پیشنهاد بنده اینست که وزارت اطلاعات در امور تلویزیونهای موجود غیر دولتی و تنظیم برنامه‌های آن نظارت خواهد نمود و همچنین اینگونه مؤسسات تابع مقرراتی خواهند بود که بتصویب وزارت اطلاعات برسد نیت بنده اینست (مجدد - چه تفاوتی دارد؟) اجازه بفرمائید جنابعالی

مطالعه بفرمائید ملتفت میشوید، تفاوت دارد بنظر بنده میرسد با این اصلاح دست دولت بازتر خواهد شد برای انجام وظیفه‌اش و وظیفه خودش را که محمول به وزارت اطلاعات کرده است و باید گفت که این ماده شاه بیت آن است و بنابراین دولت دستش بازتر میماند و میتواند بهتر نظارت کند در تنظیم برنامه‌ها و امور تلویزیون.

رئیس - بنابراین پیشنهاد آقای دکتر جعفری يك باردیگر قرائت میشود.

(مجدداً بشرح سابق قرائت شد)

رئیس - آقای نخست وزیر.

نخست وزیر - بنده خیلی متأسفم که از آقای دکتر جعفری استدعا کنم که پیشنهادشان را پس بگیرند چون نظر جنابعالی آقای دکتر جعفری کاملاً تأمین است یعنی آئین نامه‌ای بوسیله وزارت اطلاعات وضع خواهد شد که

تمام این نظر بانی را که جنابعالی دارید و باید اعمال بشود اعمال خواهد شد (صحیح است) ولی اگر بطور قانون بنویسیم یعنی طبق قانون این باشد که اموری که مربوط به تلویزیون است این کلمه امور خیلی کلی است و خیلی کلیات دارد ممکن است نسبت با اموری باشد که واقعاً مورد نداشته باشد که از طرف دستگاه دولت در یک دستگاه خصوصی اعمال بشود چون این امور اگر بطور کلی ذکر شود امور مالی هست، امور سیاست اداره این دستگاه است امری که باید دولت نظارت کند امری است که مربوط به هدایت افکار عمومی و توجهی است که دولت باید نسبت با ممبر نامه و تبلیغات آن موسسه بکند فقط دخالت دولت روی امور معنوی بشود بدون اینکه دخالتی در بقیه امور انجام گیرد و با این ماده ای که در خود لایحه دولت است این نظر تأمین میشود بدین جهت اگر نظر دیگری ندارند اگر پیشنهادشان را پس بگیرند متشکر میشوم.

رئیس - آقای دکتر جعفری.

دکتر جعفری - با توضیحی که آقای نخست وزیر دادند بنده پس گرفتم.

رئیس - پیشنهاد آقای دکتر بگانگی قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی - پیشنهاد مینمایم ماده ۶ بشرح زیر اصلاح شود.

از تاریخ تصویب این قانون تأسیس و اداره فرستنده های رادیو و تلویزیون تا مدت ده سال در انحصار دولت باشد. دکتر بگانگی

رئیس - آقای دکتر بگانگی.

دکتر بگانگی - منبای پیشنهاد بنده بر روی تجربه کشورهای دیگر است رادیو و تلویزیون مثل سایر کارها يك امر بازرگانی است و در کشورهای دیگر به سیستم بازرگانی نه بدست دولت بدست خود ملت اداره میشود در کشور آمریکا بنده يك روزی در داخل کشور آمریکا مسافرت میکردم يك همسفری داشتم اهل رادیو بود یعنی تکنسین رادیو بود اظهار داشت در کشور آمریکا در سال ۱۹۵۴ یعنی ده سال قبل ۲۲۴۰۰ فرستنده هست که تمام بوسیله شرکتهای خصوصی اداره میشود البته بنده شخصاً در کشورهای امثال کشور خودمان معتقد با انحصار دولت هستم

در صورتیکه کارها صدرصد منحصر باشد و کاملاً در انحصار دولت باشد برای اینکه دولت در انحصارها خیلی مقتدرتر است تا این مؤسسات ملی برای اینکه عوامل دیگری در اختیار دارد و آن عوامل هم از نظر قدرت و هم از نظر هزینه نفع آن صنعت است ولی در این مورد بخصوص چون کشور های دیگر این سابقه را دارند یعنی در وضع حاضر تمام این مؤسسات به شکل بازرگانی و بدست مردم اداره میشود بنظر بنده تا ده سال ۲۰ سال ۳۰ سال آتی شاید صدها شرکت دیگر بتوانند این امور را انجام بدهند و این کار هم یکی از صنایع مهم آتی خواهد بود که بدست مردم باید اداره شود که مردم بتوانند از آن نانی بخورند

از راه شرافتمندانه و اطمینان دارم که ما در آتی احتیاج زیادی به دستگاههای رهبری و دستگاههای فرستنده پیدا میکنیم و روی این صنعت باید اینکارها شود البته دولت ممکن است يك سال دو سال پنج سال ده سال با ۲۰ سال دیگر باز اینا بمقتضیات لایحه ای بیاورد و در مجلس تصویب بکند و لغو بکند این اختیارات را ولی يك مشکل مواجه میشود و آن مشکل عبارت از این است که وقتی این تأسیسات را یعنی این مؤسسات فرستنده رادیو را زیاد کردند دچار کادری دولتی میشوند و با این کادر اداری دولت چه کار میتوان بکند ما از نظر ملت باید فکر بکنیم البته فکر يك بورسی را دولت باید بکند یعنی بنده بسیار خوشوقتم که فکر این بورس را دولت در آتی بکند چون این یکی از مفاخر این دولت خواهد بود که بورس تشکیل بدهد شاید در آتی مجبور شوند که این دستگاهها را چند برابر کنند و مادر بورس انداختنش يك مشکلی برای دولت ایجاد میکند و آن عبارت از این است که کادر دولتی را چه کار باید کرد البته باین مشکل دولتی هم برخورد خواهند خورد و بنظر بنده باستی يك مدتی تعیین کرد برای اینکار که مجدداً تجدید نشود يك آئین نامه یا يك لایحه یا قانون دیگری نیاید که این را لغو بکند.

رئیس - آقای نخست وزیر.

نخست وزیر - بنده فکر میکنم که نظر جناب آقای دکتر بگانگی تأمین است از لحاظ اینکه مدت را معیاری نداریم تعیین بکنیم بلکه همیشه دولت میتواند در صورتی که مقتضی شود مبادرت با اعمال این نظر بنماید چون فعلاً

این سیاستی را که واقعاً مسائل ارشادی و تبلیغاتی بدست دولت باشد وظیفه ای را که برای يك کشور در حال توسعه دارد این مورد تأیید است ممکن است اگر واقعاً رشد اجتماعی با طوری شد که مثل ممالک مترقی مثل امریکا و غیره بشود همیشه دست دولت ها باز خواهد بود که این قانون را برای لغو این محدودیت بمجلس تقدیم کند.

رئیس - آقای دکتر بگانگی.

دکتر بگانگی - بنده پیشنهاد را با این بیانات و توضیحات آقای نخست وزیر پس گرفتم. رئیس - پیشنهاد دیگری نیست. بنابراین بماده ۶ رأی میگیریم خانم ها و آقایانیکه موافقت قیام کنند (اغلب برخاستند) تصویب شد. قبل از اینکه ماده ۷ و ۸ قرائت شود يك پیشنهاد دیگری از آقای دکتر اسفندیاری رسید است که قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد میکنم: سازمان جلب سیاحان از نخست وزیری منتزع و ضمیمه وزارت اطلاعات شود) رئیس - آقای دکتر اسفندیاری

دکتر اسفندیاری - در مورد تبلیغات که آقایان قبل از من فرمایشاتی فرمودند و لزوم تبلیغات را در مملکت ضروری دانستند البته تبلیغاتی که مادر این مورد میگوئیم در مورد تبلیغاتی که روی کالاهای داخلی است نیست بلکه منظور شناساندن مملکت است بخارجی ها چه در گذشته و چه در زمان حال و چه برای آینده اگر آقایان قسمت اول این لایحه یعنی بماده اول این لایحه توجه داشته باشند که البته توجه دارم ملاحظه میفرمائید که در قسمت اول لایحه سازمان جلب سیاحان که اکنون بصورت قانون در آمده در مقدمه آن قانون این قسمت است بنابراین در لایحه فعلی در مقدمه ماده اول قسمتی از آنچه در قانون سازمان جلب سیاحان خارجی نوشته شده تصریح شده و توضیح داده شده است بنابراین ما آنچه که تبلیغات میکنیم چه بوسیله روزنامه هائی که در حال حاضر موجود هستند و بزبان های مختلف منتشر میشوند مثل روزنامه های اطلاعات و کیهان که بزبان های فارسی و فرانسه و انگلیسی و عربی منتشر میشوند و با اصراری که دولت دارد که فرستنده های قوی در سرحادات ایران برای شناساندن ایران به ممالک

خارج و بخارجی ها بگذارد از نظر من انتزاع سازمان جلب سیاحان خارجی از نخست وزیری و الحاق و یا ادغام آن بوزارت اطلاعات اگر چه از حوزه جناب آقای نخست وزیر و نخست وزیری چیزی کم میشود و قدرت یکی از آقایان وزرا اضافه میشود معذک این مطلب را من از نظر هم آهنگ کردن تبلیغاتی که در داخل و خارج ضرورت دارد من این پیشنهاد را کردم.

رئیس - آقای نخست وزیر -

نخست وزیر - بنده بقدری خودم را نزدیك می بینم بدخانمها و آقایان که واقعا همان احساس نمایند کسی را می کنم و افتخار دارم که این همکاری نزدیک باشد و کار مملکت واقعا پیشرفت کند نظر جناب آقای دکتر اسفندیاری همتان نظر خود بنده است و لایحه ای که ما تهیه و تقدیم کرده ایم ایجاد وزارتخانه ای با اسم وزارت اطلاعات و جهانگردی بود ولی با مطالعات دقیقی که بعمل آمد موضوع وزارت اطلاعات با وسعت کار امروزش تفاوتی را که نسبت به معایت کار از لحاظ امر جهانگردی و جنبه های تجلیتی موضوع جهانگردی با مسئله بسیار مهم و اساسی و معنوی وزارت اطلاعات دیدیم که با هم دیگر تطبیق میکند و با هم مطابقت دارد و نظر جناب آقای دکتر اسفندیاری صحیح است مسئله تبلیغات جهانگردی خارجی البته امری است که بوزارت تبلیغات و اطلاعات مربوط میشود یعنی چون این وزارتخانه وظیفه مهم تبلیغات را در تمام امور مملکتی دارد که يك جزئی هم مسئله جهانگردی خواهد بود، سازمان جهانگردی جلب سیاحان از لحاظ اهمیت و از لحاظ ارزش الآن در دنیا بسیار اهمیت دارد و در بسیاری از ممالک خود جهانگردی يك وزارتخانه مستقلی شده است در ایران هم از لحاظ تشویق جهانگردی، وسایلی را که ایران از لحاظ تاریخی دارد باید برای این مسئله واقعا اهمیت فوق العاده قائل شویم ما دیدیم که اگر از ابتدای کار در موضوع را که از لحاظ نفس امر کاملا مطابقت دارند در اختیار وزارت اطلاعات بگذاریم ممکن است در وظیفه هر دو دستگاه قصور و فتوری روی دهد بدین جهت استدعا میکنم که عرایض بنده را بپذیرید و البته نظر جنابعالی تأمین خواهد شد.

دکتر اسفندیاری - اگر در این قسمت توجه

و امیدوارم که خداوند ببنده و همکارانم و آیندگان این دستگاه توفیق عنایت فرماید که به نیت نمایندگان محترم جامعه عمل بیوشانیم. (احسن)

۵- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - چون دو لایحه دیگر در دستور است یکی مربوط بوزارت مسکن و دیگری آب و برق اگر خانم ها و آقایان مصلحت بدانند تا کارهایی که بعد از ظهر داریم از

۶ ساعت بعد از ظهر (جمعی از نمایندگان - شش و نیم بعد از ظهر) يك جلسه دیگری داشته باشیم که انشاء الله بتوانیم لوایح تأسیس این دو وزارتخانه را نیز تمام کنیم بنابراین جلسه را ختم میکنیم جلسه آینده ساعت شش و نیم بعد از ظهر امروز خواهد بود.

(مجلس دو ساعت بعد از ظهر ختم شد.)

رئیس مجلس شورای ملی - مهتدس عبدالله ریاضی

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۸ - دولت مأمور اجرای این قانون است.

رئیس - پیشنهادی از آقای ریگی رسیده است که قرائت میشود:

(شرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد میکنم در ماده هشتم بجای دولت نوشته شود وزارت اطلاعات

ریگی

جمعی از نمایندگان - پس گرفتند.

ریگی - پس گرفتم.

رئیس - ماده هشتم برای گرفته میشود خانم ها و آقایانی

که موافقت قیام بفرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد کلیات آخر لایحه مطرح است آقای حاذقی مخالفید یا موافق (حاذقی - چند کلمه عرض دارم) بفرمائید.

حاذقی - عرض کنم که بنده خیلی خوشوقتیم که نظر دولت تأمین شد و این لایحه با فید دو فوریت و فی المجلس به تصویب رسید، بنابراین توفیق کامل دوست عزیزمان جناب آقای معینیان را در اجرای مواد این قانون از خداوند متعال خواهانیم و ما هم پشتیبان ایشان هستیم.

رئیس - بنابراین بلا یحه با اصلاحاتی که شده است رأی میکنیم خانم ها و آقایانی که موافقت قیام بفرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد، بمجلس سنا فرستاده میشود آقای معینیان.

وزیر اطلاعات - بنده وظیفه خودم میدانم از خانم ها و آقایان نمایندگان تشکر کرده و از این علاقمندی و توجه ایشان در تصویب این لایحه سپاسگزاری نمایم و همچنین از آقای رئیس مجلس نیز تشکر کرده